

Bosna i Hercegovina
Tuzlanski kanton
Općina Tuzla

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2018

Tuzla, 20. 3. 2018.

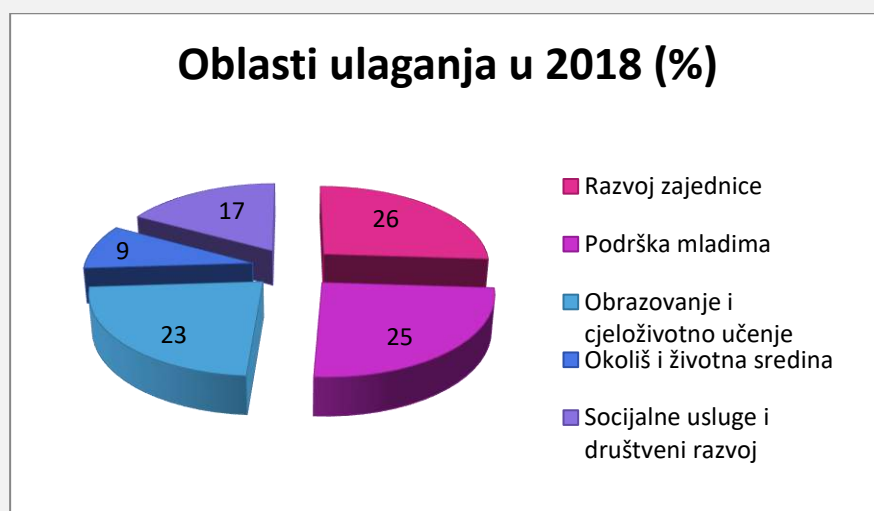
2018 U BROJKAMA

Ukupno uloženo sredstava u građanske projekte i inicijative u TK	839.617 KM
Iznos uloženi iz lokalne zajednice	151.250 KM
Broj distribuiranih grantova drugim civilnim organizacijama i grupama	128
Iznos distribuiran kroz grantove drugima	259.550 KM

Broj samostalno realizovanih projekata i inicijativa	7
Uloženo u TK kroz vlastite projekte	152.311 KM
Uloženo u Društveni centar na Kiseljaku	427.655 KM

Ukupno uloženo sredstava iz lokalnih izvora	151.174 KM
Donacije od pojedinaca	37.700 KM (430)
Donacije od preduzeća	41.500 KM (84)
Donacija od civilnih organizacija	11.750 KM (45)
Donacija od javnog budzeta i ustanova	60.224 KM ¹ (9)

Broj uključenih aktivista kroz grantove	4500
Broj uključenih mladih aktivista kroz grantove	1800
Broj krajnjih korisnika podržanih projekata	90000

¹ U ovaj iznos je uračunata investicija od 51.085KM od Grada Tuzle za izgradnju Društvenog centra na Kiseljaku

1. Uvod

U 2018. godini FTZ je svoje programe podrške realizirala u općinama Tuzla, Živinice, Srebrenik, Lukavac i Kalesija, dok je projekat edukacije školske djece o odgovornom vlasništvu nad psima, te projekat besplatnih sterilizacija i kastracija, implementiran na područje svih gradova TK.

Aktivnosti su realizirane u okviru tri redovna programa podrške prema civilnom sektoru i glavnim ciljnim grupama: **Program za mlade, Program razvoja zajednice, Program otvorenog obrazovanja**. Svi redovni programi su imali tri komponente: *jačanja kapaciteta kroz neformalnu edukaciju ciljnih grupa; distribuciju finansijske podrške ciljnim grupama i umrežavanje putem studijskih posjeta, konferencija, sastanaka i foruma.*

Dodatno je FTZ realizirala Program filantropije, u okviru kojih su provedene kampanje koje promovišu lokalnu filantropiju, a pružene su i usluge lokalnim sponzorima i donatorima koji imaju vlastite fondove za podršku građanima i društveno korisnim projektima. Takođe je realizovano i nekoliko posebnih projekata od vitalnog značaja za TK, o čemu će biti govora u nastavku izvještaja.

Sve aktivnosti FTZ-a su promovirane putem web stranice, Facebook-a, te e-biltena, dok su veći događaji i kampanje za prikupljanje sredstava, praćene promocijom na web portalima, TV i radio stanicama.

2. Ciljne grupe i korisnici programa

Glavne **ciljne grupe** Fondacije tuzlanske zajednice su:

- aktivne grupe mladih i omladinske organizacije (mladi u dobi od 15 do 30 godina);
- aktivni građani, kao lideri građanskih grupa i udruženja (odrasli u dobi od 30+ godina);
- ranjive grupe građana, kao što su djeca, žene, nezaposleni, te Romi u ugroženim zajednicama;
- lokalne vlasti za razvojne projekte za dobrobit lokalnih zajednica u kojima djelujemo;
- lokalni filantropi i lokalni donatori (biznisi, pojedinci, organizacije) koji ulažu u FTZ programe.

Građani koji su učestvovali u edukacijama, sastancima, konferencijama, podržanim građanskim i omladinskim projektima i drugim našim aktivnostima predstavljaju **direktne korisnike FTZ**. **Broj jedinstvenih direktnih korisnika² u 2018. godini je iznosio 24605³ (13093 M, 11339 Ž)**

Više od 50% direktnih korisnika je uključeno u planiranje godišnjih aktivnosti putem konsultativnih sastanaka, građanskih komisija, radnih grupa, te direktnim anketiranjem. Sve aktivnosti su planirane u skladu sa potrebama građana, stvarajući uslove za jednako učešće žena i muškaraca, kao i predstavnike osjetljivih grupa u ciljanim zajednicama, kao što su mladi, nezaposleni, Romi, starije osobe, te druge ranjive kategorije.

Pregled broja jedinstvenih korisnika za 2018. po različitim programima FTZ dat u Tabeli br. 1.

Tabela 1.

Pregled jedinstvenih korisnika po programima	2018
Program za mlade	1429
Program razvoja zajednice	2899
Program otvorenog obrazovanja (djeca i mladi kroz podršku školama i otvorenim centrima)	19501

² Broj učesnika svih programa se nalazi u Prilogu br. 7

³ ovdje su navedeni i đaci osnovnih škola TK, učesnici u edukativnim radionicama na temu brige o psima (17949 đaka).

Program filantropije	776
UKUPNO	24605

U različitim aktivnostima FTZ, učestvovalo je **36985⁴ (19685 M; 17408 Ž)**, a pregled je dat u Tabeli br. 2.

Učešće prema vrsti aktivnosti	2018
Izgradnja kapaciteta kroz treninge i radionice	24423
Građanski forumi, konferencije, javne diskusije, studijske posjete	3234
Direktno mobilizirani građani kroz programe finansijske podrške	4568
Promocija i razvoj filantropije	744
Učešće u odlučivanju, istraživanju, radnim grupama	291
Savjetovanje i mentorstvo organizacijama i grupama	3725
UKUPNO UČESNIKA AKTIVNOSTI:	36985

Krajnji korisnici FTZ-a su svi građani koji žive na području lokalnih zajednica u kojima FTZ djeluje. Svi oni će imati korist od sufinansiranih projekata i aktivnosti koje smo direktno realizirali kroz svoje programe. Procjenjujemo da je broj krajnjih korisnika FTZ programa u 2018. godini bio **preko 90.000 građana**.

1. Programi podrške

1.1. Program za mlade

Da su mladi ljudi jedna od najvažnijih korisničkih grupa FTZ-a govore postignuti rezultati Programa za mlade u 2018. godini.

Kroz projekat Omladinske banke, više od 100 mladih je učestvovalo u donošenju odluka o podršci omladinskim projektima u TK. Podržane se inicijative mladih u različitim oblastima života, poput kulture, umjetnosti, sporta i obrazovanja.

Putem grantova dodjeljeno oko 110.000KM za omladinske inicijative i projekte, a dodatno su realizovani projekti i kampanje za mlade, kako bismo odgovorili na potrebe mladih i podstakli ih na aktivno društveno djelovanje i rješavanje aktuelnih problema u lokalnim zajednicama TK.

Kroz posebne FTZ projekte otvorili smo nekoliko važnih tema za mlade, poput vršnjačkog nasilja u mladalačkim vezama, omladinskog liderstva, ali i nezaposlenosti. Kroz kampanju "Budi junak/inja svoje zajednice" i kroz projekat "Sam svoj gazda" radili smo na promociji poduzetničkog duha kod mladih i pomogli pokretanje poduzetničkih poduhvata od strane mladih.

1.1.1. Omladinska banka

Omladinska banka (skraćeno OB) je i dalje jedan od najpopularnijih projekata za mlade o čemu govori i broj angažovanih mladih na ovom programu kao i broj realizovanih aktivnosti tokom godine.

U 5 Odbora OB-a, uTuzli, Lukavcu, Živinicama, Kalesiji i Srebreniku, aktivno je učestvovalo 105⁵ mladih osoba (48M, 57Ž), prosječnog uzrasta od 18 godina. Jednogodišnji mandat članova je započeo u martu 2018.

⁴ Učesnici u nekim aktivnostima se mogu ponavljaju, osim gore pomenutih đaka OŠ u TK (17949 đaka).

⁵ U prilogu br. 4 je lista svih članova Omladinskih banaka u 2018.

Tim od 5 koordinatora OB-a, svojim volonterskim angažmanom, motivirali su mlade da se aktivno uključe u program, ali su i realizirali edukativne radionice i druge aktivnosti tokom godine.

Odbori Omladinske banke 2018	Br	Ž	M	Koordinator/ica OB
Omladinska banka Tuzla	21	13	8	Samira Salihović
Omladinska banka Kalesija	22	10	12	Miralem Bulić
Omladinska banka Lukavac	16	5	11	Azra Delmanović
Omladinska banka Živinice	30	20	10	Mirza Mujezinović
Omladinska banka Srebrenik	16	9	7	Lejla Halilović
Ukupno	105	57	48	

Orijentacioni trening "Kako odlučivati u Omladinskoj banci". Trodnevni trening je realizovan u martu 2018., u Trening kući za mlade „Labirint“ u Tuzli za sve članove Odbora OB-a. Ukupno je učestvovalo **107** mladih osoba (**56 M**, **51 Ž**), koji su učili o pravilima i procedurama rada u OB-u, te načinima objektivnog i demokratskog donošenja odluka o podršci projektima. Učesnici su analizirali potrebe zajednice i probleme mladih, te su odredili kriterije za dodjelu sredstava u tekućoj godini. Mladi su učili o pojmovima filantropije i volonterizma, kao osnovnim vrijednostima civilnog sektora.

Radionice za jačanje kapaciteta mladih. Tokom godine, realizovano je 54 edukativnih radionica u svih 5 Odbora OB. Prosječno učešće po radionici je **12 mladih osoba**.

Donošenje odluka od strane mladih. Tokom godine, mladi su održali 43 sastanaka u svih 5 Odbora OB. U toku jednogodišnjeg mandata, članovi OB-a su dva puta tokom godine odlučivali o podršci projektima. Razmatrali su 58 projektnih prijedloga i donijeli odluku o podršci za njih 38. Prosječna posjećenost na sastancima u posmatranom periodu je 16 mladih po sastanku. Prije donošenja konačnih odluka, mladi su obavili intervjue sa aplikantima, a odluke su donosili bodovanjem na osnovu kriterija za vrednovanje projekata.

U svakom od 5 Odbora OB, realizovane su sljedeće radionice:

1. Postani aktivan, volontiraj!
2. Šta je Omladinska banka?
3. Tim i timski rad
4. Komunikacija i komunikacijske vještine
5. Mediji i ja
6. Uvod u poslovnu komunikaciju
7. Monitoring
8. Prezentacijske vještine
9. Upoznavanje sa Zakonom o mladima Federacije Bosne i Hercegovine

Ljetni kamp sa članovima OB-a. U periodu od 07. do 10. augusta 2018., u Bosanskoj Otoci, održan je edukativni kamp za mlade pod nazivom „*Filantropija i mladi*“ na kojem je učestvovalo 80 mladih osoba (37M i 43Ž). Mladi su učili o pojmu filantropije, te jačali svoje prezentacijske vještine i vještine javnog nastupa kako bi uzeli učešće u kampanji prikupljanja sredstava „Budi junak/junakinja svoje zajednice“.

1.1.2. Kampanja „Budi junak/inja svoje zajednice“

Već 5. godinu za redom, Fondacija nastoji pružiti podršku vrijednim mladim ljudima, koji svakodnevno rade na sebi i koji su angažovani u svom okruženju. Uprkos svim izazovima sa kojima se mladi ljudi susreću u našem društvu, od nezaposlenosti, lošeg ekonomskog i političkog ambijenta, korupcije u svim segmentima društva, mnogo je mladih ljudi koji uspijevaju da svojim radom i zalaganjem promjene svoje šanse za budućnost. Veliki broj mladih su istinski junaci naše zajednice, jer uspješno vode omladinska udruženja, provode projekte za dobrobit zajednice, postižu sjajne uspjehe u školi, a neki su razvili i

izuzetne poduzetničke vještine. Uprvo ovakve mlade ljude smo, kroz ovu kampanju promovisali i ove godine.

Dodatno, kampanja je bila i način da uspostavimo dijalog i saradnju sa javnim i poslovnim sektorom kako bi zajedno stvarali normalne uslove za dalji razvoj i osamostaljivanje mladih. Svima nam je zajednička želja da stvorimo bolji ambijent za mlade, tako da ne odlaze iz zemlje, nego da svoju egzistenciju i posao pronalaze upravo ovdje u Bosni i Hercegovini.

Kampanja je započela na Međunarodni dan mladih, 12. avgusta 2018., okupljanjem preko 100 mladih u Caffe baru Sloboda u Tuzli. Istog dana su upriličene i posjete načelnicima u cilju aktueliziranja problema mladih i potrebe za njihovim rješavanjem. U narednim mjesecima je organizovana intenzivna medijska kampanja, sa preko 20 gostovanja mladih i 14 video priloga o vrijednim mladim ljudima i omladinskim organizacijama sa područja TK. izrađeni su i atraktivni billboardi sa fotografijama mladim ljudima različitih profesija i profila, koji pozivaju druge mlade ljude da vjeruju u sebe, da budu hrabri, poduzetni i da kontinuirano rade na svom razvoju i razvoju svoje zajednice.

U okviru kampanje, udružena su sredstva međunarodnih donatora, domaćih preduzeća i lokalnih vlasti, kako bi putem javnog poziva, dobili prijedloge za podršku poduzetničkim projektima mladih u gradovima u kojima djelujemo. Svih 11 omladinskih organizacija koji su konkurisali za podršku su dobili priliku da svoje ideje prezentuju predstavnicima 28⁶ društvenog odgovornih preduzeća koja su finansijski podržala kampanju. Kroz direktne posjete preduzećima, odnosno „Potrage za blagom“ i na zajedničkom druženju pod nazivom „Dodijela dukata“, mladi dobili priliku da, upravo direktorima i vlasnicima domaćih preduzeća, pokažu svoja znanja, vještine i potencijale i predstave projekte koje žele realizovati u zajednici.

Na konferenciji su uručena posebna priznanja

- ❖ Pozorište mladih Tuzla, za izuzetan doprinos u radu i razvoju mladih;
- ❖ Emir Bašić, za izuzetan doprinos razvoju omladinskog sektora i osnaživanju mladih;
- ❖ Ahmet Bulić, za izuzetan volonterski angažman u radu Omladinske banke u 2018. godini;
- ❖ PREC Živinice, za najbolje implementirani omladinski projekat u 2018. godini (udruženje);
- ❖ SBERBANK BH, za izuzetan doprinos podršci mladih u kategoriji preduzeća.

Na završnom događaju, konferenciji mladih pod nazivom „Ja sam junak/junakinja svoje zajednice“, održane 07. decembra 2018. u Narodnom pozorištu Tuzla, okupilo se 200 mladih predstavnika Odbora OB i omladinskih organizacija. Učesnici su slušali 17 inspirativnih govornika, mladih junaka i junakinja naše zajednice, koji su podijelili svoje životne priče sa željom da motivišu i druge mlade da, bez obzira na prepreke, vjeruju u sebe i uspjeh neće izostati.

1.1.3. Umrežavanje i razmjene mladih

Volonteri na Programu za mlade u toku 2018. godine učestvovali su na nekoliko razmjena mladih u inostranstvu:

Erasmus + razmjena učenika uzrasta 13-16 godina, Bardejov Slovačka. U periodu od 14.05.-20.05.2018.god, 6 mladih volontera iz Programa za mlade uzelo je učešće u ovoj razmjeni. Pored predstavnika iz BiH, na razmjeni su učestvovali mladi iz Slovačke, Turske i Latvije. Učesnici su analizirali stanje sa kršenjem dječijih prava u svom okruženju. Posebno je stavljen akcenat na prava manjina u obrazovnom sistemu.

⁶ U prilogu br. 8 su navedeni svi donatori FTZ-a u 2018.

Erasmus + razmjena mladih uzrasta od 16-18 godina, Luxembourg. U periodu od 13.-23.10.2018.godine, 6 mladih volontera iz programa Omladinske banke učestvovalo je na seminaru pod nazivom „Memories on camera“. Mladi su učili o uticaju fotografija na aktivnosti mladih, načinu obrade i čuvanja fotografija i drugih podataka. Učesnici su se upoznali i sa različitim aplikacijama za obradu fotografija, koje se mogu koristiti i za rad OB-a.

Regionalna konferencija za članice mreže „Youth Bank international“, Istanbul, Turska. U periodu od 27.11.-30.11.2019.god., dvije osobe iz tima koordinatora OB-a (Samira Salihović i Miralem Bulić) su učestvovala u razmjeni iskustava sa ostalim omladinskim bankama iz regiona. Mladi su diskutovali o načinima približavanja lokalnim donatorima. FTZ koordinatori su predstavili kampanju „Budi junak svoje zajednice“, kao i način rada FTZ Omladinskih banaka. Organizovane su i edukativne radionice o tehnikama marketinga, zagovaranju, vlogging-u, kreiranju mape podataka, kao i tehnikama vođenja radionica sa mladima. Učesnici su pohvalili FTZ program Omladinske banke koji potpuno odgovara originalno kreiranoj metodologiji „Youth Bank UK“.

1.1.4. Projekat prevencije nasilja u mladalačkim vezama

U partnerstvu sa IN Fondacijom iz Banja Luke, već treću godinu, FTZ provodi projekat „Podrške mladima sa iskustvom rodno zasnovanog nasilja u mladalačkim vezama“. Cilj projekta je stvaranje sigurnog okruženja za mlade koji su iskusili bilo koji oblik nasilja u partnerskoj vezi, te kreiranje uslova za strukturnu podršku mladima sa ovim problemom. Ciljna grupa su mladi uzrasta od 16 do 26 godina sa područja Srebrenika, Kalesije, Tuzle, Živinica i Lukavca.

U septembru 2018., organizovan je novi, napredni trening za tim vršnjačkih edukatora te je dodatno osnažena grupa od 20⁷ mladih vršnjačkih savjetnika. Uz podršku tri stručne saradnice, pedagoginje-psihologinje, vršnjački savjetnici su pripremili set edukativnih radionica, „pričaonica“, na navedenu temu. Pričaonice će biti organizovane u sljedećoj godini, a krajem godine je održano 8 prezentacija u školama i društvenim domovima u navedenim gradovima. Prezentacijam je prisustvovala 191 osoba. Vršnjački edukatori su organizovali i promotivne događaje na otvorenom, gdje su radili anketiranje građana u vezi primjera nasilja u mladalačkim vezama. Podjeljeni su i džepni kalendari sa porukom „Za ljubav DA, za nasilje NE“, te su podjeljeni letci o projektu sa informacijama o tome gdje se mladi mogu javiti ukoliko trpe nasilje u svom okruženju i mladalačkim vezama. Kreirana je i Facebook stranica „Ne brini imaš nas“, u cilju otvaranja ove teme široj populaciji mladih.

U narednoj godini, planirane aktivnosti navedenu temu trebaju staviti u javni prostor, te podstaći nadležne institucije, poput Centara za socijalni rad, da nasilju u mladalačkim vezama posvete više pažnje.

1.1.5. Projekat „Sam svoj gazda“

U periodu decembra 2017 – decembra 2018., uspješno je realizovan projekat „Sam svoj gazda“. Glavni cilj projekta je bio jačanje poduzetničkih vještina kod mladih kako bi se povećale šanse za njihovo samozapošljavanje kroz osnivanje start-up biznisa. U okviru projekta 20 mladih osoba je prošlo edukaciju iz oblasti osnova poduzetništva i sticanje vještina za planiranje malog biznisa, te izradu biznis plana. Obuku je sprovedla agencija Remark iz Tuzle, na čelu sa edukatorom Ademom Azapagićem u trajanju od 3 mjeseca i 96 školskih časova. Nakon obuke, 12 mladih se odlučilo za izradu i kandidovanje poslovnih planova za pokretanje vlastitog preduzeća. Fondacija je odobrila finansijsku podršku za 4 najbolja biznis plana sa grantom od po 5.000,00KM (Emir Jahić, Una Stijepić, Minela Paripović, Irina

⁷ U prilogu br. 2 Radna tijela FTZ je naveden i tim vršnjačkih edukatora

Hajdukov). Time je data podrška mladim osobama u dobi od 18 do 30 godina, da pokrenu vlastiti (porodični) biznis i time osiguraju sebi zaposlenje. Do kraja godine, svi su registrovali vlastite obrte i krenuli u pripreme aktivnosti za otvaranje obrtničkih radnji. Mladim poduzetnicima je u okviru projekta obezbjeđeno i mentorstvo od strane vlasnika malih biznisa iz regiona⁸.

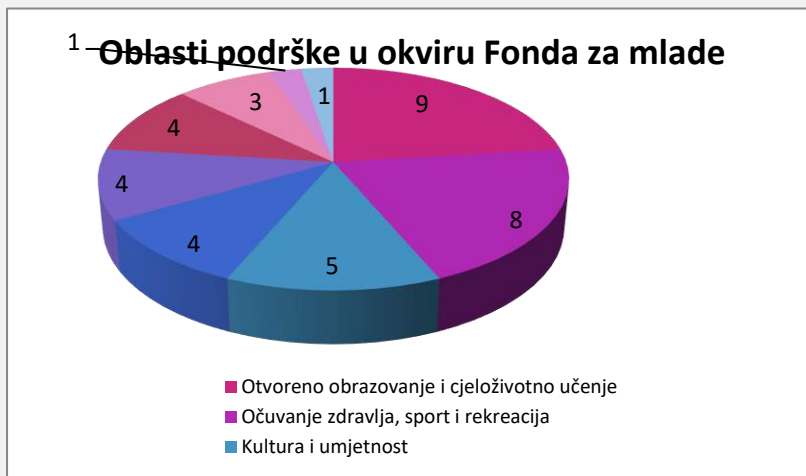
U okviru projekta je organizovana je „Biznis kafa“ s ciljem pružanja prilike mladima da direktno u razgovoru sa vlasnicima domaćih preduzeća i predstavnicima Gradske uprave Tuzla, saznaju o mogućnostima osnivanja malih biznisa i unapređenja okruženja za pokretanje biznisa. Mladi su istakli potrebu skraćivanja vremena potrebnog za registraciju poslovnih subjekata, kao i povezivanje Institucija koje su vezane za registraciju preduzeća u jedinstven sistem, kao što su registracioni sudova, poreske ispostave i općinski organi. Takođe je istaknuta i potreba da se u Gradu Tuzla što prije uspostavi kancelarija, tzv. „One stop shop“, u kojoj će se na jednom mjestu i u kratkom vremenu izvršiti registracija privrednih subjekata.

Projekat je podržan od strane Evropske unije i realizira se u sklopu UNDP⁹ ReLoAd¹⁰ programa.

1.1.6. Finansijska podrška omladinskim organizacijama i inicijativama

U okviru Programa za mlade, pružena je finansijska podrška prvenstveno projektima mladih u 5 gradova putem Fonda Omladinske banke. Podržana su 33 omladinska projekta, od 52 aplicirana, sa ukupnim iznosom podrške od **54.209,45 KM**. Omladinske grupe i organizacije su uložile preko 37.500,00 vlastitih sredstava, te dodatnih 40.700, 00 KM kroz volonterski rad. **Projekte je realiziralo 957 mladih, dok će korist od njihovih projekata imati oko 10000 osoba.**

Podrška se odvijala kroz dva javna poziva, prvi za male inicijative i projekte mladih, a drugi u okviru kampanje „Budi junak svoje zajednice“. Odobrena je podrška za 11 neformalnih grupa i 17 registrovanih udruženja, od kojih su neki dobili podršku za više od jednog projekta. Lista svih podržanih projekata i omladinskih organizacija nalazi se u Prilogu br. 10. Podržani su projekti iz oblasti prikazanim u grafikonu.

Finansijska podrška je pružena i Organizaciji Osmijeh za Osmijeh (u daljem tekstu OZO) u iznosu od 5000 KM, dok je njihovo ulaganje u volonterskom radu i sredstvima drugih donatora bila duplo veća. U OZO-u je u 2018. došlo do promjene predsjednice i članova/ica Upravnog odbora. Glavne aktivnosti koje organizacija implementirala u ovom izvještajnom periodu su Liderska akademija, upravljanje Prostorom za mlade i Trening kućom Labirint, kao i organizacija novogodišnjih zabava. Fondacija učestvuje u članstvu Upravnog odbora i pomaže organizacionom i programskom razvoju organizacije.

⁸ Amina Muharemović (Beemed doo Tuzla), Selma Rakovac (Studio Selma Živinice), Mirnes Konjić (Platinum doo Tuzla), Dženan Đipa (Fip doo Tuzla)

⁹ United Nations Development Programme

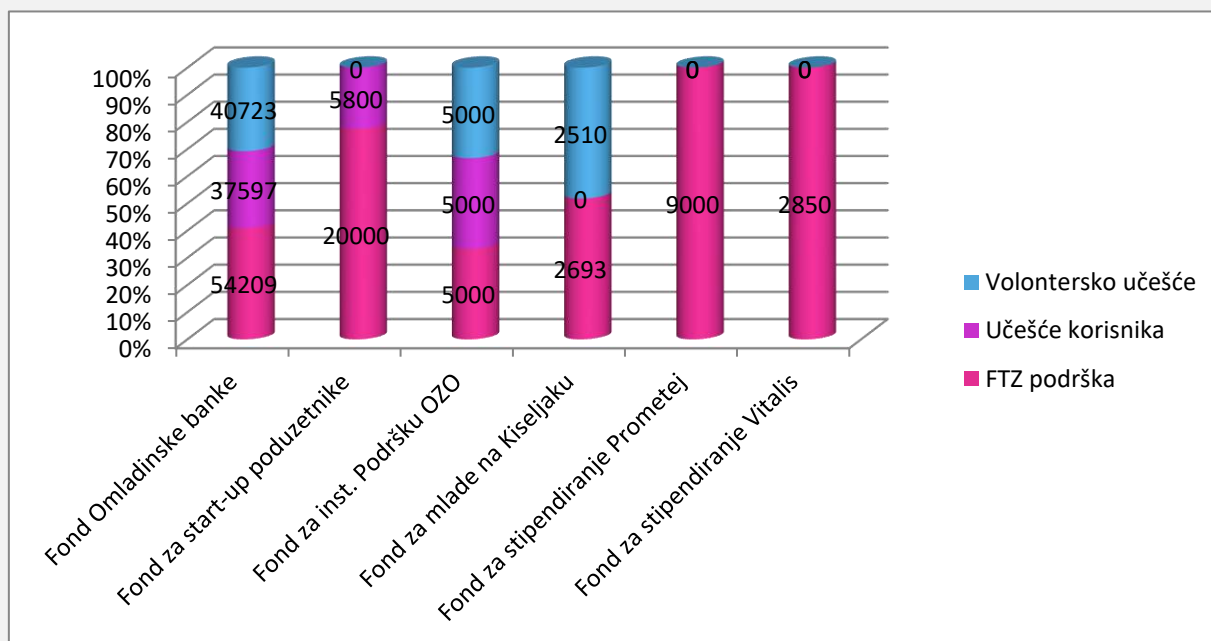
¹⁰ Regional Programme on Local Democracy

U 2018., u okviru Fonda za mlade, pružena je podrška za 4 mlada start-up biznisa u ukupnoj vrijednosti od 20.000KM.

U okviru podrške mladima, dodjeljene su stipendije iz Fonda Prometej¹¹, namjenjene aktivnim studentima Univerziteta u Tuzli. Od ukupno 77 aplikacija, odobreno je 5 stipendija u ukupnom iznosu od 9000 KM.

Šestu godinu za redom dodijeljene su stipendije iz Fonda Vitalis¹² talentovanim mladim sportistima sa područja Grada Tuzla. Ove godine iz ovog fonda dodijeljene su dvije stipendije u iznosu od 1425,00KM.

1.2. Program razvoja zajednice

U Programu razvoja zajednice nastavljeno je sa organizacionom i savjetodavnom, ali i finansijskom podrškom organizacijama civilnog društva u ciljanim gradovima. Ta podrška ogledala se kroz institucionalnu podršku razvoju partnerskog udruženja UG Mreža aktivnih zajednica, s kojom smo u partnerstvu organizovali brojne edukacije, forume i konferencije za aktivne građane kako bi unaprijedili kapacitete lidera u rubnim zajednicama te uz finansijsku podršku projektima od interesa poboljšali uslove življenja u tim zajednicama. Upravo su aktivnosti unutar ovog programa bile usmjerene na poboljšanje uslova življenja u tih 15 rubnih zajednica sa područja TK. Unutar zajednica su podržani projektni koji su imali za cilj rješavanje prioritarnih problema u zajednicama kao što su renoviranje škola i društvenih prostora, zatim obnova rasvjete, projekti komunalne infrastrukture i slično.

1.2.1. Projekat organiziranja zajednice

¹¹ Više o stipendistima Fonda Prometej u Prilogu br. 10.

¹² Više o stipendistima Fonda Vitalis u Prilogu br. 10.

Podrška razvoju Mreže aktivnih zajednica (u daljem tekstu skraćeno MAZ)¹³. FTZ je nastavila pružati mentorsku i finansijsku podršku MAZ-u i tokom 2018-te. U članstvu MAZ-a su bile uključene Lokalne grupa za razvoj zajednice¹⁴ (u daljem tekstu LGZR) iz sljedećih 15 mjesnih zajednica: Gornja Tuzla, Simin Han, Grabovica, Solina, Par Selo, Dobrnja, Kiseljak (Grad Tuzla); Lisovići i Tinja (Srebrenik); Gornje Živinice, Šerići i Priluk (Živinice), Hrasno (Kalesija), Prokosovići i Bikodže (Lukavac).

Putem institucionalne podrške MAZ-u, FTZ nastavlja da prenosi proces organiziranja zajednice na članice ove mreže, čiji su koordinatori iz gore pomenutih LGZR samostalno organizivali i vodili sastanke sa građanima, akciona planiranja, diskusije i zagovaranja, te studijske posjete drugim aktivnim zajednicama.

Tokom godine, MAZ je radio i na organizacionom jačanju, tako da je izrađen Strateški plan za period 2018-2021. Tijela MAZ-a se redovno sastaju i razmjenjuju informacije o stanju u zajednicama. Upravni odbor MAZ-a je kontinuirano pratio rad mentora (Maida Mehmedović, Salim Halilbašić, Amira Avdić i Vedrana Dautović), koji su pružali savjetodvanu podršku aktivistima u Lokalnim grupama za razvoj zajednice. U junu su imenovali novog Sekretara MAZ-a, gđu Nermu Kantić, koja je ovu funkciju obavljala do decembra 2018. Dodatno su pratili i rad Koordinacionog odbora (po jedan koordinator iz svake LGZR) zadužen za organizaciju aktivnosti u zajednicama na terenu.

Interes za učešće u MAZ-u postoji i u drugim zajednicama TK, tako da Sekretar obavio razgovore sa aktivistima u mjesnim zajednicama Seljublje (Kalesija), Turija (Lukavac) i Centar (Srebrenik). Najavljeno je da će MAZ u 2019. biti objaviti javni poziv za nove članove.

"Aktivizam je nešto što me u potpunosti ispunjava i daje mi energiju i motivaciju u svakodnevnim situacijama. Pomoći drugima, utjecati na uslove života u zajednici i vidjeti zadovoljna lica svojih sugrađana je ono što mene čini neizmjereno sretnom...Jednoj zajednici su potrebni savjesni mještani koji znaju šta žele i teže ka ispunjenju svojih ciljeva. Tek tada je uspjeh zagantovan."

Magbula Trle, Lokalna grupa za razvoj Simin Han

Strateški plan MAZ-a za period 2018.-2019. Radionica strateškog planiranja MAZ-a, održana je od 19.-20.05. u Dramar centru na kojem su prisustvovali koordinatori LGZR-a, mentori i članovi Upravnog odbora MAZ-a. Radionicu je vodila iskusna facilitatorica Željana Pjevalica, koja je pomogla članovima MAZ-a da kroz rad u grupama definišu sljedeće strateške ciljeve do 2021.:

- Osigurati uspješno provođenje modela organiziranja zajednice u članicama MAZ
- Raditi na izgradnji kapaciteta lidera i aktivnih građana u zajednicama-članicama MAZ-
- Obezbjediti finansijsku održivost MAZ-a
- Osigurati vidljivost MAZ-a kroz promotivne aktivnosti
- Obezbjediti efikasan istem komunikacije i razmjene informacija u MAZ-
- Intenzivirati suradnja između članica MAZ-a.
- Redefinisati uspostavljene politike i procedure MAZ-a.

Redovni sastanci članica MAZ-a. Tokom 2018., koordinatori LGRZ su realizovali ukupno **81 sastanak sa aktivistima u svojim zajednicama**, u kojima je učestvovalo ukupno **952 osoba (527 M, 425 Ž)¹⁵**. Sve LGZR su dikutovale o problemima u zajednicama, uradile analize zajednice i akcione planove čije

¹³Podrška za MAZ je tokom 2018. bila realizovana kroz dva projekta finansirana od strane Freudenbeg fondacije i njemačkog Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj: "Jačanje lokalne demokratije u TK" (do maja 2018) i "Demokratski i ekonomski razvoj nerazvijenih zajednica u TK" (od juna 2018.).

¹⁴ U prilogu br. 5 je lista članova i članica svih Lokalnih grupa za razvoj zajednice

¹⁵ Ovo je kumulativni broj tako da se neki učesnici ponavljaju

provedbe su pratili tokom godine. Dodatno su, krajem godine, uz podršku mentora, izvršili evaluacije akcionih planova, kada je ustanovljeno je da došlo do pada motivacije u zajednicama Hrasno (Kalesija) i Šerići (Živinice). U narednoj godini, mentori će raditi sa koordinatorima na motiviranju novih aktivista za učešće u razvoju zajednice kroz LGRZ, jer se zadaci obavljaju uvijek od strane istih volontera.

Konferencija građana. 11. po redu Konferencija aktivnih građana „**Naša zajednica, naše ogledalo**“ u partnerskoj organizaciji FTZ i MAZ-a održana je 23.02.2018. u prostorijama Narodnog pozorišta Tuzla. Cilj konferencije bio je osvrnuti se na rezultate u prošloj godini i “pogledati se u ogledalu” i vrednovati sve ono dobro što smo uradili u zajednicama ali i identifikovati probleme i izazove u budućnosti. Okupilo se više od 180 (80M; 100Ž) aktivnih građana i građanki, kojima su predstavljeni primjeri dobre prakse u organiziranju zajednice, kao i rezultati projekata koje su aktivni građani realizirali u protekloj godini. Na konferenciji se govorilo o značaju organizovanja zajednice na mikro nivou, angažmanu aktivnih pojedinaca i njihovoj međusobnoj saradnji, značaju umrežavanja i razmjeni znanja i iskustva.

Na 11-toj Konferenciji aktivnih građana uručena su posebna priznanja:

- ❖ Gronja Tuzla – najorganizovanija zajednica;
- ❖ Magbula Trle, Simin Han – najbolji/a organizator/ica zajednice;
- ❖ Šemsudin Čatić, Hrasno, Srebrenik – najbolji “fundraiser”;
- ❖ Rabija Fazlić, Gornja Tuzla, Tuzla – Naj volonter/ka
- ❖ Maida Mehmedović, Gornja Tuzla, Tuzla – najbolji/a mentor/ica.

Otvoreni sastanci/forumi. Dana 27.04.2018. organizovan je forum na temu “**Učešće žena u procesima donošenja odluka i društvenom životu zajednice.**” Na kojem je učestvovalo 40 žena iz 15 zajednica MAZ-a. Tokom diskusije panelistice, ali i učesnice foruma, su se dotakle velikog broja tema i problema sa kojima se žene u zajednicama susreću, na osnovu čega su doneseni sljedeći zaključci:

- Žene učestvuju u razvoju lokalne zajednice, ali njihov rad nije prepoznat od strane društveno-političkih struktura i društva u cjelini;
- Jako je važno osnaživati žene da prepoznaju sistemsku diskriminaciju, da ukazuju na nju i organizovano se bore za jednake šanse, mogućnosti i rodnu ravnopravnost;
- Znanje je jako važan resurs. Žene moraju poznavati svoja ljudska prava, kako bi mogle aktivno djelovati u pravcu njihovog ostvarivanja u lokalnim zajednicama;
- (Muške) političke strukture se moraju senzibilizirati i trebaju zastupati rodnu ravnopravnost;
- Potrebno je kontinuirano i više raditi na osnaživanju žena i motivaciji da iniciraju i realizuju aktivnosti u mjesnim zajednicama, neformalno, kroz rad civilnog sektora i/ili kandidature za članstvo i rad u Savjetima/Vijećima mjesnih zajednica.

Moderatorica: Nerma Kantić, Sekretar MAZ-a

Uvodničarka: Dajana Bakić, direktorica UG Tuzlanski otvoreni centar

Panelistice na forumu:

Maida Mehmedović, predsjednica MZ Gornja Tuzla, članica UO MAZ-a

Magbula Trle, članica Aktiva žena Tuzla, sekcija Simin Han, predsjednica skupštine Agora Centra

Amira Avdić, predsjednica Udruženja žena “Srce i duša” Prokosovići

Sanela Čičkušić, članica KUD-a “Modrački mornari”, kreatorka brenda “Amanet”

Studijske posjete. U 2018., realizovane su dvije studijske posjete koje su imale za cilj razmjenu iskustva dobrih praksi među aktivistima. U septembru mjesecu realizovana je posjeta zajednici Kiseljak u okviru manifestacije Kiseljački dani (9.9.2018.). Na manifestaciji je bilo prisutno cca 150 gostiju, od čega je aktivista iz drugih LGZR bilo 102. Druga studijska posjeta organizovana je 20. novembra 2018., kada su aktivisti iz Simin Hana posjetili Gornju Tuzlu, kako

bi se upoznali sa radom LGZR, projektima i akcijama koje su realizovali aktivisti u posljednjih nekoliko godina, uglavnom volonterskim angažmanom građana, te kroz podršku FTZ, Grada Tuzla i Švicarskog Crvenog križa. Nekoliko projekata je bilo vezano uz Društveni dom, koji je skoro u potpunosti sada renoviran. Ukupno je 39 aktivista učestvovalo u ovoj razmjeni iz obje zajednice.

1.2.2. Finansijska podrška u okviru Programa razvoja zajednice

U 2018. godini kroz Program razvoja zajednice izdvojeno 96.642,52 KM za sufinansiranje 38 projekata, čija ukupna vrijednost, uzmemo li u obzir i učešće građana, iznosi preko 200.000,00 KM. U realizaciji građanskih projekata učestvovalo je 1299 volontera, dok će korist od realizacije istih imati više od 21.000 građana.

Podrška je realizirana putem tri fonda: **Fond Volim Tuzlu, Fond za aktivne zajednice, Fond za institucionalnu podršku.**

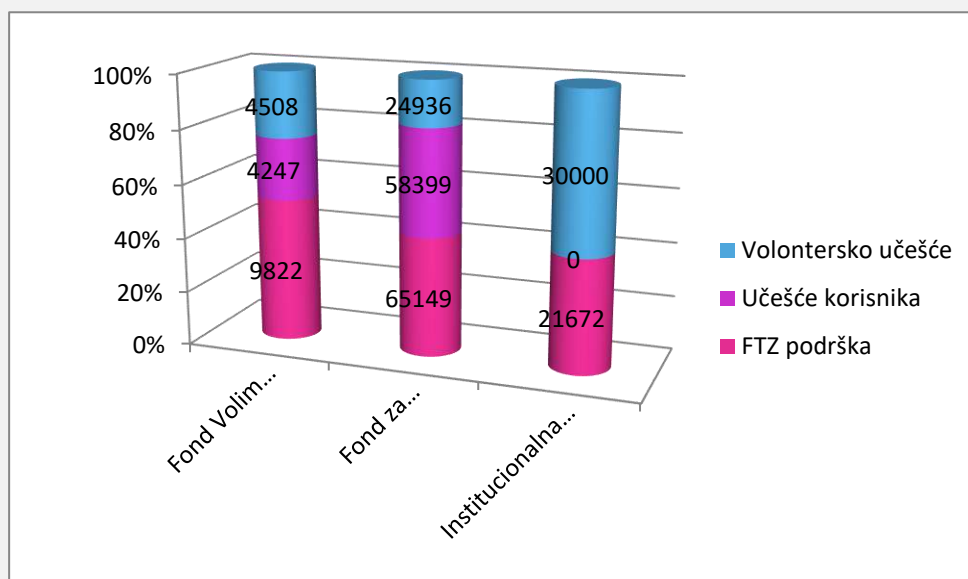
Putem Fonda Volim Tuzlu, razmatrano je 16 projektnih prijedloga dok je podržano njih 7. Podržani su projekti iz sljedećih oblasti: mladi, djeca i porodica (2

projekta), obrazovanje i cjeloživotno učenje (2 projekta), podrška ranjivim grupama (1 projekat), životna sredina i okruženje (2 projekta).

Putem Fonda za aktivne zajednice distribuirano je 65.148,60KM podrške za realizaciju 30 projekata. U skladu sa kriterijima ovog namjenskog fonda, pristup sredstvima imaju samo članice MAZ-a. Sredstva su distribuirana kroz 3 tematska poziva:

- podrška organizaciji društvenih manifestacija u zajednici (realizovano 12 događaja)
- podrška realizaciji malih akcija u zajednici (10 projekata)
- podrška realizaciji dugoročnih zagovaračkih projekata (8 projekata)

Opis svih podržanih projekata se nalazi u posebnoj brošuri o podržanim projektima FTZ-a za 2018., odnosno Prilogu br.10.

1.3. Program otvorenog obrazovanja

Unutar ovog programa nastavili smo sa institucionalnom podrškom radu i razvoju UG Agora kako bi udruženje nastavilo sa provedbom edukativnih aktivnosti i promocijom važnosti otvorenog obrazovanja za zajednicu, kao i finansijskom podrškom malim projektima otvorenih škola u zajednici sa područja

Grada Tuzla kroz Fond za otvorene škole. Dodatno je u okviru ovog programa Fondacija samostalno realizirala projekat "Edukacija učenika o odgovornom postupanju sa psima" i "Kontrola ispravnosti vode školskih vodovoda".

1.3.1. Razvoj i institucionalna podrška za UG Agora

Kao jedan od osnivača, FTZ je i u 2018. pružila savjetodavnu i finansijsku podršku za rad i razvoj UG Agora centra Tuzla. Udruženje je djelovalo kroz svoja tri programa: edukativni program, program razvoja zajednice i program socijalnog poduzetništva.

U programima i aktivnostima Agora centra učestvovalo je 1948 (1086Ž i 862M) osoba i to u 342 različitim aktivnosti, kao što su edukativni kursevi, individualni i timski sastanci, radionice i treninzi za članove centra, planiranje akcija u zajednici i aktivnosti umrežavanja sa domaćim i stranim partnerima.

Edukativni program je realizovan zahvaljujući angažmanu 26 volontera, voditelja edukativnih aktivnosti, koji su prošli proces jačanja vlastitih vještina za provođenje edukativnih subvencionisanih kurseva za građanstvo. Ukupan broj učesnika ovakvih kurseva je bio 92 odrasle osobe i 99 djece.

Pored organizacije kurseva i edukacija, Agora je nastavila koordinirati radom LGZR Simin Han, u okviru koje se realiziralo istraživanje zajednice, akciono planiranje, te su održavani redovni sastanci. LGZR je brojala 16 aktivista, koji su realizirali četiri zajedničke aktivnosti u kojima je učestvovalo više od 700 volontera, izlagača, izvođača i građana Simin Hana. Organizovane su sljedeće aktivnosti: proljetni sajam, eko akcija čišćenja okoline, memorijalna rafting regata „Angelina Hodžić“, šetnja za odrađivanje.

U okviru programa **razvoja održivosti/socijalnog poduzetništva** nastavljen je rad na aktivnostima na tržištu. Ukupno je formirano 19 grupa za učenje sa 133 osobe, a pet osoba iz tima voditelja je angažovano na realizaciji aktivnosti. Od augusta 2018. godine došlo je do obustave aktivnosti obrazovanja odraslih zbog neispunjavanja zakonskih propisa za ovakav rad. Krajem godine uslovi su ispunjeni i tri osobe su uposlene kao voditelji aktivnosti, te se u idućoj godini očekuje ponovno pokretanje obrazovnih aktivnosti za odrasle.

Sa aspekta razvoja Udruženja, Skupština je imala jednu redovnu sjednicu za usvajanje izvještaja o radu i plan rada za narednu godinu. Održana je i radionica strateškog planiranja, kada su određene smjernice za rad i razvoj Udruženja za period do 2023. godine. Usvojeni su sljedeći strateški ciljevi:

- Razviti programe obrazovanja za jačanje ličnih i profesionalnih kompetencija, te poduzetničkog duha kod građana, posebno mladih u skladu sa potrebama.
- Pružiti podršku i stvoriti prilike za društveni i poduzetnički angažman građana, posebno mladih.
- Doprinjeti razvoju zajednice kroz umrežavanje, međusektorsku saradnju i partnerstva.
- Ojačati kapacitete organizacije u cilju postizanja održivosti

U kontekstu **umrežavanja** nastavljena je saradnja i ojačano partnerstvo s Olof Palme centrom, ostvarena je saradnja i realizovane dvije zajedničke aktivnosti sa sindikalnom organizacijom iz Švedske, Fastighetsom, realizovan je projekat u saradnji sa partnerskim organizacijama iz Slovačke, Češke Republike i Hrvatske, započeta realizacija Smart Start projekta uz podršku Centra za promociju civilnog društva, i realizovan je veliki broj studijskih posjeta i sastanaka s drugim organizacijama civilnog društva, aktivistima, lokalnim i međunarodnim partnerima, a u cilju razmjene iskustava i učenja kako bi se unaprijedio i poboljšao rad Udruženja.

Udruženje je u protekloj godini djelovalo uz **finansijsku podršku** Olof Palme centra, Fondacije tuzlanske zajednice, Centra za promociju civilnog društva, te od vlastitih prihodovnih aktivnosti.

1.3.2. Projekat „Edukacijom do efikasnog upravljanja populacijom pasa u Tuzlanskom kantonu“.

U okviru projekta koji se provodi u saradnji sa Dogs Trust fondacijom, uspješno su realizovane edukativne radionice u osnovnim školama TK. Cilj projekta je da se poveća svijest i znanje djece o sigurnom i odgovornom načinu ophođenja sa uličnim i vlasničkim psima, imajući u vidu da se i dalje veliki broj pasa kreće ulicama TK, sa kojima djeca mogu doći u dodir na svojoj svakodnevnoj relaciji od kuće do škole i obratno. Edukacija građana, a posebno školske djece, je veoma važna i treba je kontinuirano provoditi u periodu od nekoliko godina, kako bi se u svim lokalnim zajednicama povećala sigurnost građana, svijest i odgovornost vlasnika pasa za boljom brigom i dobrobiti svoga psa, spriječilo napuštanje pasa i time smanjio broj neželjenih pasa na ulicama gradova u TK.

U 2018., edukativne radionice su realizirane uz saglasnost Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta TK, od strane pedagoških radnika, obučanih edukatora, Faruka Hodžića i Aleksandra Todorovića. U ovom periodu, tim edukatora je realizovao 1129 radionica u 89 centralnih i 116 područnih škola, te 27 obdaništa. U edukacijama je učestvovalo 21.981 đaka.

Edukativne radionice su prilagođene učenicima osnovnih škola u uzrastu od 7-14 godina, kao i djeci u obdaništima od 5-7 godina. Radionice se provode na interaktivan način na slijedeće teme: sigurnost u blizini psa, odgovorno vlasništvo i potrebe psa kao živog bića.

Pored edukativnih radionica, u okviru ovog projekta, edukativne poruke građanima i djeci, o gore navedenim temama, su prenošene i putem brošura, koje su podjeljene svim učesnicima radionica, ali i nastavnicima te široj javnosti tokom javnih promocija tokom realizacije projekta.

Nastavljena je izuzetna saradnja sa fondacijom Dogs Trust na realizaciji ovog projekta, kao i projekta besplatnih sterilizacija i kastracija u TK. FTZ edukatori su dobili sve pohvale za posvećenost i profesionalnost u radu ne samo od partnera, nego i nastavnika u školama.

Zahvaljujući podršci Dogs Trusta, edukatori se kontinuirano usavršavaju kako bi što kvalitetnije realizirali radionice za djecu. S tim u vezi, jedan od edukatora, Aleksandar Todorović je boravio u studijskoj posjeti predstavništvu Dogs Trust Fondacije u Londonu u periodu od 15-19. 10.2018. Cilj je bio upoznati se sa njihovim načinom rada u školama, tako da je kolega imao priliku posjetiti nekoliko škola i edukatora na užem području Londona.

Takođe, edukatori na projektu su od 23. do 26.8.2018., prisustvovali Regionalnoj konferenciji u Sarajevu na temu „Nastavnici u akciji“. Cilj je bio razmjeniti iskustva i pristupe u radu sa školama i nastavnicima na terenu, kako bi iste unaprijedili u narednom ciklusu radionica.

Dugoročna prisutnost Fondacije u zajednici, saradnja sa MONKS TK i Pedagoškim zavodom, omogućila je lakši pristup i realizaciju radionica u školama. S druge strane, popularnost teme i povezanost projekta edukacija sa projektom besplatnih sterilizacija, uticala je na povećanje vidljivosti FTZ na općinama u kojim do sada nismo djelovali.

1.3.3. Projekat ugradnje UV filtera za dezinfekciju vode u osnovnim školama u TK

Projekat je od velikog društvenog značaja i predstavlja nastavak aktivnosti koje Fondacija tuzlanske zajednice u partnerstvu sa Ministarstvom obrazovanja i nauke TK i Zavodom javnog zdravstva TK provodi već dvije godine. U 2018., izvršena je kontrola kvaliteta vode u školskim objektima sa područja TK i ugradnja filterskih sistema koji obezbjeđuju mikrobiološku ispravnost **u 16 školskih objekata** na području Tuzlanskog kantona koji nisu imali regulisano vodosnadbijevanje i ispravnu vodu. U ovim objektima nastavu pohađa oko **1000 učenika** te se projektom nastojalo preventivno djelovati kako bi se spriječile potencijalne zaraze i obezbijedio školskoj djeci siguran pristup osnovnoj ljudskoj potrebi, pitkoj vodi.

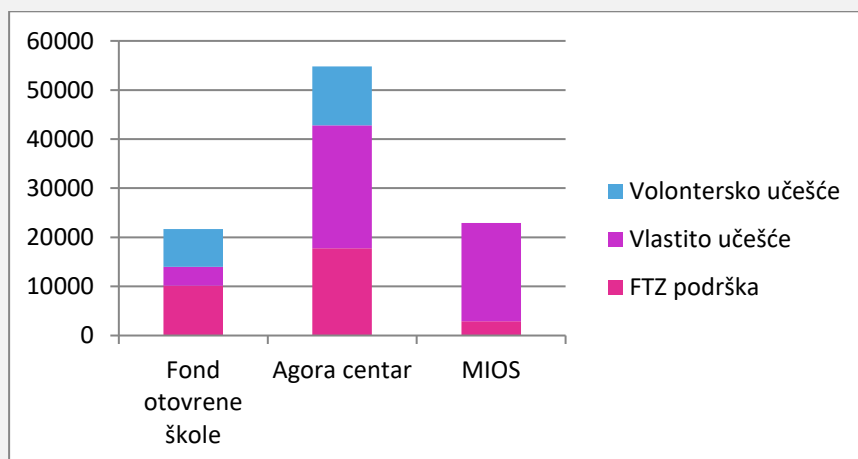
Projektne aktivnosti su prvobitno obuhvatile kreiranje baze školskih objekata na području Tuzlanskog kantona, u koju su uneseni tehnički parametri o načinu i vrsti snadbijevanja školskih objekata vodom, a zatim i rezultati o ispravnosti i kvaliteti vode. Tokom dvogodišnjeg projekta, urađena mikrobiološka i fizičko-hemijska analiza vode za 67 školskih objekata na području TK koji imaju neprovjerene vodovodne izvore. Analizom smo dobili podatke da voda u 49 školskih objekata nije ispravna, ali se zbog ograničenog budžeta intervencije su napravljene samo u najprioritetnijim slučajevima.

Projekat je realizovan uz finansijsku podršku CS Mott Fondacije u okviru programa "Global Challenges Local Solutions" koji provodi Akademija za razvoj Filantropije u Poljskoj. Ovim projektom je unazad dvije godine u 62 školska objekta postavljen sistem za filtraciju vode te je sa partnerima dogovorena kontinuirana kontrola kvaliteta vode i održavanje filterskih sistema.

1.3.4. Finansijska podrška kroz Program otvorenog obrazovanja

Kroz Program otvorenog obrazovanja distribuirano je 39.842,50 KM namjenjenih razvoju otvorenog obrazovanja i to putem namjenske podrške za institucionalni razvoj UG „Agora“ i Međunarodog udruženje „Interaktivne otvorene škole“ Tuzla, kao i putem Fonda za otvorene škole. Broj krajnjih korisnika finansijske podrške ovog programa je 26.605 dok je broj uključenih aktivista u realizaciju podržanih projekata 668. Korist od realizacije podržanih organizacija i školskih projekata će imati više od 26.600 građana.

Treba istaći da je Fond za otvorene škole realiziran samo u Gradu Tuzla, te da je podržano 14 školskih projekata od ukupno 27 primljenih aplikacija sa iznosom od 10.132,75KM. Ukupna vrijednost projekata iznosi 21.709,25KM. U realizaciji projekata učestvovalo je 519 aktivista (učenika, nastavnika i roditelja) a korist će imati preko 8811 osoba. Kroz ovaj Fond su podržani projekti u sedam osnovnih, četiri srednje škole, te dva udruženja, te po prvi puta i jedan projekat neformalne grupe sa JU Univerzitet u Tuzli. Opisi svih podržanih projekata se nalaze u odvojenoj brošuri, odnosno Prilogu br.10.

1.4. Posebne inicijative i vitalni projekti

1.4.1. Projekat „Besplatne sterilizacije i kastracije uličnih i vlasničkih pasa u TK“.

Projekat besplatnih sterilizacija i kastracija u saradnji sa fondacijom Dogs Trust se provodi već drugu godinu u sljedećim gradovima TK: Grad Tuzla, Živinice, Lukavac, Banovići, Kladanj, Gradačac, Gračanica, Doboju Istok, Kalesija, Srebrenik i Čelić. U projekat je, u 2018. bila uključena 21 veterinarska stanica, čiji se spisak nalazi na web stranici Dogs Trust-a <http://www.dogstrust.ba/lista-klinika-tuzlanski-kanton/>.

Program ima za cilj smanjiti broj pasa na ulicama gradova TK, te uticati na svijest građana kako bi postali odgovorniji prema zajednici u kojoj žive. Kastracijom i sterilizacijom se sprječava veliki broj nepoželjnih okota čime se dugoročno smanjuje broj uličnih pasa. Tokom cijele godine, programom su bili obuhvaćeni ulični i vlasnički psi, imajući u vidu da još uvijek postoji velika opasnost od puštanja pasa na ulicu od strane neodgovornih vlasnika, te se time radi na prevenciji ponovnog uvećanja broja uličnih pasa.

Sve veterinarske stanice imaju adekvatne ljudske i materijalne resurse za obavljanje ovakvih operacija, a kroz direktan sporazum sa Dogs Trustom su dužne poštovati pravila i protokole o humanom zbrinjavanju pasa. S tim u vezi, sve veterinarske stanice imaju obučene hvatače, koji na human način, hvataju i odvoze pse do veterinarskih stanica. U 2018. Godini, većina stanica je po ovom programu obrađivala po 2 psa dnevno. Tokom 2018. godine, kroz program besplatnih kastracija i sterilizacija u TK prošlo je ukupno 7031 pasa od čega su 4722 ženke i 2309 mužijaka. Od ukupnog broja obrađenih pasa na području TK, njih 5224 odnosno 74 % predstavljaju ulični psi. Iz ovoga se vidi da je dvostruko veći broj uličnih, nego vlasničkih pasa koji prolaze kroz program.

S obzirom da je više od polovine sterilisanih pasa u 2018. godini, bilo ženkog spola, to možemo reći da će, zahvaljujući ovom programu, već u narednoj godini će biti spriječen ogroman broj neželjenih okota na području cijelog kantona. Do kraja 2019. godine na ulicama naših gradova očekujemo da će biti vidljivi rezultati ovog programa koji bi se ogledali u smanjenom broju okota u ukupnoj populaciji pasa na TK.

Projektni tim u sastavu koordinator/ica projekta (Andrijana Čajić/Mirza Mujezinović) i veterinarski koordinator (Armin Redžepović) imao je zadatak da vrši redovne sedmične obilaske veterinarskih stanica i naselja odakle se hvataju ulični psi. Dodato su prikupljali dnevne podatke o obrađenim psima i iste redovno razmjenjivali sa Dogs Trustom i općinskim službama u skladu sa potpisanim Memorandumima o saradnji.

1.4.2. Projekat razvoja MZ Kiseljak sa posebnim akcentom na integraciju Roma

FTZ je ušla u treću godinu realizacije posebne inicijative za razvoj naselja Kiseljak u Tuzli sa posebnim akcentom na integraciju Roma, ali i revitalizaciju naselja. Uključivanje Roma u projektne aktivnosti su stavljene u fokus zbog toga što ova populacija stanovnika Kiseljaka nije aktivno uključena u razvoj zajednice, a dodatno živi i u teškim uslovima siromaštva. Lokalna grupa za razvoj Kiseljaka, u saradnji sa FTZ, pratila je tokom godine implementaciju Akcionog plana za razvoj Kiseljaka za period 2017-2019. Dodatno je poštovan i Sporazum o saradnji potpisan između FTZ i Grada Tuzla za realizaciju istog. Čitav niz aktivnosti je realizovano tokom 2018. godine, a neke od najznačajnijih navodimo u ovom izvještaju.

Podrška organiziranju zajednice i Lokalnoj grupi za razvoj Kiseljaka. Tokom godine pružena je podrška radu Lokalne grupe za razvoj Kiseljak kroz individualne sastanke, planiranje i sprovođenje inicijativa. LGRZ je održala 7 sastanka na kojima je učestvovalo 16 jedinstvenih učesnika (7Ž i 9M) od čega su 3 Roma. Pored realizacije akcije i projekata u zajednici, LGZR je kod gradskih vlasti zagovarala za uređenje obale jezera Modrac i izgradnju puta od Husina prema Kiseljaku. Dodatno su zagovarali za ubrzano rušenja starog matičnog ureda i uklanjanje bespravno izgrađenih objekata na obali jezera Modrac, kao i redovno održavanje izvorišta Kiseljak. U LGZR se povećao i broj aktera koji su se uključili u razvoj zajednice, tako da su aktivni predstavnici mladih i Romi, ali i neki predstavnici partnerskih organizacija.

Trening za aktiviste, Zagovaranje, zagovaračke tehnike i vođenje kampanje u zajednici. Trening je održan 18. i 19. decembra sa 21 učesnikom, aktivistima iz MAZ zajednica Prokosovići, Šerići, Priluk i Kiseljak. Sadržaj treninga usmjeren je na upoznavanje sa pojmovima procesa zagovaranja i vođenja zagovaračkih kampanja, te sa fazama, elementima i ciljnim grupama zagovaranja, strateškim metodama i alatima u procesu zagovaranja. Učesnici su kroz konkretan primjer lokalne inicijative radili na izradi planova zagovaranja koju žele sprovesti u svojoj zajednici.

Unapređenje infrastrukture i turističkih potencijala. U decembru 2018., održan je radni sastanak sa 30 (13Ž i 17M) predstavnika naselja koja izlaze na obale Jezera Modrac (Kiseljak, Prokosovići, Bikodže, Šerići i Priluk). Aktuelizirani su problemi vezani za zaštitu jezera i njegove obale, te su dogovoreni naredni koraci u pravcu zagovaranja prema vlastima kako bi se nagomilani problemi počeli riješavati.

Sakupljanje sekundarnih sirovina. U saradnji sa stručnim saradnikom, Tihomirom Knežičekom, izrađena je analiza pod nazivom „Tretman neformalnog sakupljanja sekundarnih sirovina i mjere za unaprijeđenje turističkih potencijala MZ Kiseljak“. Ista će poslužiti kao osnov za zagovaranje u ovoj oblasti na području Kiseljaka, te načinima za sistemsko djelovanje u ovoj oblasti, sve u cilju zaštite okoliša i pomoći porodicama koje se bave sakupljanjem sirovina na Kiseljaku.

Izgradnja društvenog centra. Prvobitni plan za početak izgradnje društvenog centra je sa juna je morao biti pomjeren na novembar 2018., nakon što su pribavljene sve potrebne dozvole za gradnju objekta. Nakon provedene tenderske procedure, izgradnja centra je povjerena građevinskoj firmi Tehnogradu doo Tuzla. Završetak radova se očekuje u proljeće 2019. U drugoj polovini godine, održan je radni sastanak sa 30 mještana Kiseljaka i potencijalnih korisnika centra, kako bi dali svoje prijedloge za funkcionalnost projektovanih prostorija.

Biblioteka i kulturno-umjetničke grupe u zajednici. Uz konsultacije i saradnju sa UG Artsinteza, izvršena je nabavka knjiga za buduću biblioteku u društvenom centru. Nabavljeno je 262 naslova, odnosno 458 knjiga. Dio knjiga je donirala JU Narodna biblioteka Derviš Sušić, te izdavačka kuća „Lijepa riječ“ Tuzla.

Izrada socijalne karte. Izrađena je Socijalna karta Romskog naselja na Kiseljaku, kojim je obuhvaćeno 113 porodica, dok je njih 14 odbilo anketiranje. Ukupan broj pojedinačnih osoba obuhvaćenih socijalnom kartom je 360, od čega 210 odraslih i 150 djece. Izrađena je i elektronska baza podataka za pohranu i obradu podataka iz socijalne karte, koja je locirana u Centru za socijalni rad Tuzla. Krajem godine je završena analiza podataka od strane Udruženja Zemlja djece u BiH, a konačan dokument će biti predstavljen Gradskom vijeću Tuzla naredne godine.

Uspostava obrazovne alijanse, pedagoške radionice i savjetovališta. Predstavnici iz 10 partnerskih organizacija su održali sastanke s ciljem unapređenja obrazovanja i smanjenje izostanaka u OŠ Kiseljak. Ovo će biti osnov za uspostavljanje obrazovne alijanse, odnosno Pedagoške radionice na Kiseljaku. Dodatno je FTZ potpisala i Sporazum o saradnji sa Ministarstvom obrazovanja i nauke TK na razvoju Pedagoške radionice na Kiseljaku, čime je OŠ Kiseljak dobila odobrenje za učešće u procesu.

Tokom godine, formiran je i **pedagoški tim**, u kojem djeluje jedan obrazovni radnik iz OŠ Kiseljak, te tri romska medijatora iz organizacija Euro Rom, Evanđeoska crkva i Bolja budućnost. U rad pedagoškog tima su uključeni i socijalni radnici iz Centra za socijalni rad, te koordinatorica projekta. Pedagoški tim je radio na identifikaciji djece koja nisu uključena u obrazovni sistem, zahvaljujući podacima dobivenim iz Socijalne karte. Kroz intervenciju članova tima, troje djece, uzrasta 6, 8 i 11 godina, su uključeni u redovno obrazovanje. Romski medijatori su, u periodu od šest mjeseci, obavili 572 kontakta sa romskim porodicama. Cilj je bio provjeriti stanje i razloge izostanaka djece iz škole, te upućivanje na rješavanje situacije. Rađene su intervencije i kod porodica u slučajevima maloljetničke udaje. Romski medijatori lako uspostavljanju odnose povjerenja sa Romskim porodicama, a ujedno poznaju sistem i način ostvarivanja ličnih prava.

Savjetovalište za Romsko stanovništvo. U sastavu Pedagoške radionice, formirano je savjetovalište za romsko stanovništvo, koje je otvoreno jedan dan u sedmici i u kojem djeluju dva socijalna radnika iz JU Centra za socijalni rad Tuzla, kao ali i pedagoški tim. Od maja do decembra 2018. usluge savjetovanja je koristilo ukupno 65 mještana Kiseljaka (23 djece i 42 odraslih osoba). Socijalni radnik ispred radi pruža savjetovanje i podršku građanima u ostvarivanju svojih prava na području socijalne zaštite direktno u zajednici Kiseljak. Socijalni radnici su dodatno imali 95 savjetovanja, te 30 posjeta porodicama i pojedincima. Kao rezultat ovog rada podnešeno je 86 zahtjeva za ostvarivanje prava na jednokratnu i stalnu novčanu pomoć, prava na dječiji dodatak i zdravstvenu zaštitu. Većina zahtjeva je u procesu obrade.

Edukacija Romskih medijatora. Trening pod nazivom „Romska školska medijacija“ održan je u saradnji sa Freudenberg Fondacijom i RAA Berlin, od 10.-12 aprila, u Agora centru uz učešće 11 osoba iz 5 partnerskih organizacija. Trening su vodile tri predstavnice RAA Berlin, koje su razmjenom vlastitih iskustava poticale diskusiju učesnika i razmjenu iskustava i dobrih praksi s ciljem unaprijeđenja vještina romskih medijatora.

Omladinski klub Kiseljak. U 2018. zapčele su aktivnostima na uspostavljanju Omladinskog kluba na Kiseljaku. Održano je 11 radionica za mlade na sljedeće teme aktivizma i volonterizma, mapiranja problema u zajednici, timskog rada, donošenja odluka, kreiranja projektnih ideja i slično. Mladi su unaprijeđivali prezentacijske i komunikacijske vještine. U drugoj polovini godine, održan je trening „Liderstvo i aktivizam u zajednici za mlade“ u partnerstvu sa organizacijom za djecu i mlade Osmijeh za osmijeh. Uključen je i jedan mladi Romski lider kao vršnjački trener, što je doprinijelo jačanju kohezije i zajedništva između Romskih i neromskih članova grupe. U rad omladinskog kluba bilo je uključeno 45 mladih osoba (22M i 23Ž), od čega je 16 mladih Roma.

Trening iz poduzetništva za mlade. S ciljem jačanja poduzetničkih kompetencija kod mladih i stvaranja preduslova za finansijsku podršku start up biznisama mladih na Kiseljaku, organizovan je trening o osnovama poduzetništva, poslovnog planiranja i vještina pripreme poslovnog plana. Trening je realizovao stručni saradnik Adem Azapagić, koji je u decembru 2018. Godine, održao jednu od planiranih pet radionica. Ukupno se prijavilo 9 učesnika. Realizacija treninga, te izrada biznis planova, planirana je za početak 2019. godine.

Podrška razvoju JU OŠ Kiseljak. U periodu od 13. do 15. decembra, održana je trodnevna radionica „Razvojno planiranje školskog razvojnog tima JU OŠ „Kiseljak“ sa uposlenicima/ama JU OŠ „Kiseljak“ i predstavnicima/ama lokalne zajednice. Radionica je imala za cilj unaprijediti koheziju unutar škole, osnažiti saradnju sa lokalnom zajednicom i revidirati strateški plan škole. Učestvovalo je 9 predstavnika/ca škole i 7 predstavnika/ca iz lokalne zajednice, uključujući i pedagoški tim. Radionica je održana u saradnji sa Međunarodnim interaktivnim otvorenim centrom (MIOC).

Finansijska podrška za građanske inicijative na Kiseljaku. U toku godine osnovan je Fond Kiseljak, kroz koji su distribuirana sredstva podrške malim građanskim inicijativama. Ukupno je podržano 12 projekata, od kojih su 3 omladinska projekta. Potpisano je i 5 sporazuma o saradnji sa partnerskim organizacijama u cilju zajedničke intervencije u oblastima zapošljavanja, obrazovanja, socijalne zaštite i izgradnje društvene kohezije. Ukupna vrijednost ovih projekata je 23.885 KM.

U svim projektnim aktivnostima je učestvovalo više od 370 (172M i 198Ž) jedinstvenih učesnika, 46 profesionalca (socijalni radnici, NVO zaposlenici, nastavnici, romski medijatori i sl), 64 predstavnika vlasti i potencijalnih partnerskih organiazacija, te 260 građana MZ Kiseljak (mladi, aktivisti, korisnici savjetovališta). Oko 30% učesnika su bili Romi.

1.5. Program filantropije

Prikupljanje sredstava iz lokalnih izvora je važan segment rada za Fondaciju s obzirom na njenu misiju i opredjeljenost da promovira lokalnu filantropiju i razvija usluge lokalnim donatorima. Ove aktivnosti su i potrebne u našim lokalnim zajednicama s obzirom da je kultura darivanja nedovoljno razvijena kako u tuzlanskoj regiji, tako i cijeloj BiH. Lokalna zajednica generalno ne ulaže dovoljno resursa u finansiranje i opstanak civilnog sektora i organizacija civilnog društva, kao niti u njihove lokalne projekte, tako da se dugoročno ne može još uvijek računati na održivost civilnog sektora bez podrške međunarodnih donatora.

Velika većina domaćih preduzeća i pojedinaca u našem okruženju nemaju razvijene navike za redovno ulaganje i doniranje u civilni sektor, ali ni dovoljno povjerenja u civilni sektor. Takođe, lokalne i kantonalne vlasti nemaju redovne programe podrške civilnom sektoru u regionu, posebno ne one koji su nezavisni od politike i volje vladajućih stranaka.

Iz ovih razloga, Fondacija je nastavila promovirati lokalnu filantropiju putem udruženih i filantropskih fondova, te kampanja za prikupljanje sredstava u određene projekte ili fondove. Pored ostvarivanja kontakata i saradnje sa biznisimaa i pojedinaca, Fondacija je nastavila da mobilizira sredstva iz lokalnih i kantonalnih budžeta za rješavanje ključnih problema u zajednici kroz strateška partnerstva i prijedloge za sufinansiranje specifičnih inicijativa i projekata od vitalnog značaja za zajednicu.

1.5.1. Usluge lokalnim donatorima putem filantropskih fondova i kampanja

Fondacija tuzlanske zajednice je u cilju obilježavanja svog 15-tog jubileja, 2018. najavila kao godinu filantropije i darivanja, tako da ćemo je pamtili po brojnim kampanjama i aktivnostima za promociju darivanja i ulaganja u zajednicu, koje smo organizovali tokom cijele godine.

1.5.2. Kampanje za promociju filantropije u 2018

Memorijalni fond „Drvo za Angelinu“. U martu i parilu je realizovana kampanju **“Drvo za Angelinu-drvo za prijatelja”**, kada su zasađene nove sadnice u sjećanje na osobe koje su nas prerano napustile, a učinile su mnogo za svoju zajednicu.

Na dan 31.5.2018., organizovano je **prvo “Filantropsko veče” sa Mayom Sar** u cilju promocije ulaganja u naše fondove za podršku društveno korisnim projektima i građanskim inicijativama.

"Budi junak svoje zajednice" Kampanja za Fond za mlade. Petu godinu za redom realizovana je i kampanja prikupljanja sredstva u Fond za mlade za podršku omladinskim projektima u Tuzlanskom kantonu.

Kampanja „Čelični Bosanac u trostrukom Ironmenu za obnavljanje dječijeg igrališta“. U saradnji sa Mladenom Nedićem, uspješno je realizovana kampanja prikupljanja sredstava za obnovu dječijeg igrališta na Sjenjaku.

1.4.5.2. Fondovi za podršku lokalnim organizacijama i projektima

Pored kampanja za prikupljanje sredstava, FTZ je održavao komunikaciju sa osnivačima filantropskih fondova, kao što su Fond Vitalis, Fond Dokanj u srcu i duši, Fond za Dom za djecu bez roditeljskog staranja. Svi pomenuti fondovi su održani, ali je priliv sredstava u filantropske fondove je u prošloj godini bio najniži, zbog toga što su ugovori za dva takva fonda završeni (Fond Škola za sve Živinice i Fond Dokanj u srcu i duši).

U međuvremenu su otvorena i dva nova filantropska fonda, kao što je **Fond za stipendiranje studenata „Prometej“**, te namjenski **Fond za muzičku školu**, od kojih je prvi, ostvario veće prilive u toku godine.

U 2018., priliv u Fond zadužbine je išao samo putem trajnih naloga od strane uposlenika, te povremenim donacijama od strane članova Upravnog odbora i zaostalim uplatama iz Kampanje 1 KM za zajednicu.

Fond Vitalis. Šestu godinu za redom dodijeljene su stipendije iz Vitalis Fonda talentovanim mladim sportistima sa područja Grada Tuzla. Ove godine iz ovog fonda dodijeljene su dvije stipendije u iznosu od 1425,00KM. Stipendije su dobili Stefani Krešić (Karate klub DO) i Bakir Hukić (FK Sloboda Tuzla) koji su se svojim sportskim rezultatima istakli pored drugih kandidata. U odlukama o stipendistima, učestvovao je i osnivač Vitalis Fonda, g. Nermin Čolić, vlasnik fabrike bezalkoholnih pića „Bony“ Tuzla.

Svrha donacije	Iznos/KM
Fond Kiseljak	55008,03
Fond Angelina Hodžić	1106,5
Fond otvorene škole	1015,2
Fond Prometej	10126,01
Fond rezerve	1120,2

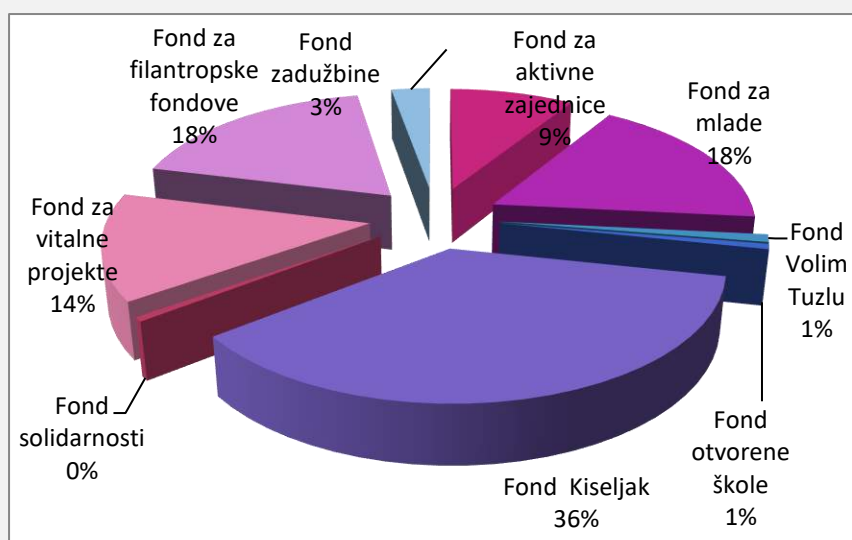
Fond za stipendiranje Prometej. U ovoj godini dodijeljene su po prvi put stipendije iz filantropskog Fonda Prometej, namjenjene aktivnim studentima Univerziteta u Tuzli. Interes studenata za podršku iz ovog Fonda je veliki, obzirom da je za stipendiju apliciralo 77 studenata. Komisija u sastavu od 5 članova, koju su imenovali osnivači fonda, dodjela je 5 stipendija u ukupnom iznosu od 9000 KM, za sljedeće kandidatkinje: Merisa Okanović, Maja Klimentić, Azra Huremović, Džana Sultanić i Nermina Gazibara. Vrijednost jedne stipendije je 1.800 KM, koje će biti distribuirane tokom školske 2018/2019. godine. Dodatno, stipendistice će biti uključene i u aktivnosti Fondacije, kao i drugih civilnih organizacija u Tuzli.

Fond solidarnosti	836,75
Fond Škola za sve	250
Fond Vitalis	3000
Fond Volim Tuzlu	1482,7
Fond za aktivne zajednice	13542,6
Fond za Dom za djecu bez roditeljskog staranja	12634,98
Fond za JU Srednja Muzička škola	600
Fond za mlade	26701,5
Fond za vitalne projekte	704
Fond zadužbine	2950
Opšti fond	20171,304
Ukupno	151249,774

Platforma doniraj.ba. U 2018. godini, uspostavili smo novu i jedinstvenu platforma za donacije doniraj.ba u Bosni I Hercegovini, čime smo otvorili mogućnost on-line doniranja sredstava u FTZ fondove i kampanje, ali i projekte drugih organizacija u tuzlanskoj regiji. Putem ove platforme, donator iz zemlje I inostranstva će, na jednostavan I pristupačan način, direktnim on-line plaćanjem putem bankovnih kartica, moći uložiti sredstva i tako pomoći realizaciju konkretnih društveno korisnih projekat u našem region.

1.5.3. Pregled donacija iz lokalnih izvora

Putem gore pomenutih kampanja, fondova i sporazuma o saradnji, ostvaren je prihod iz lokalnih izvora u iznosu od 151.249,774 KM¹⁶. U gornjoj tabeli i grafikonu je dat pregled ulaganja domaćih donacija u pojedine fondove.

Evidentno je da je najveće ulaganje iz lokalne zajednice ostvareno u okviru Fonda Kiseljak, s obzirom da je Grada Tuzla učestvovao u sufinansiranju izgradnje društvenog centra na Kiseljaku kroz obezbjeđivanje građevinskih dozvola i plaćanje rente. Fond Prometej je takođe prebacio plan jer se pojavilo i dosta novih manjih donatora na Filantropskoj večeri tako da Fond sada broji preko 100 pojedinačnih manjih

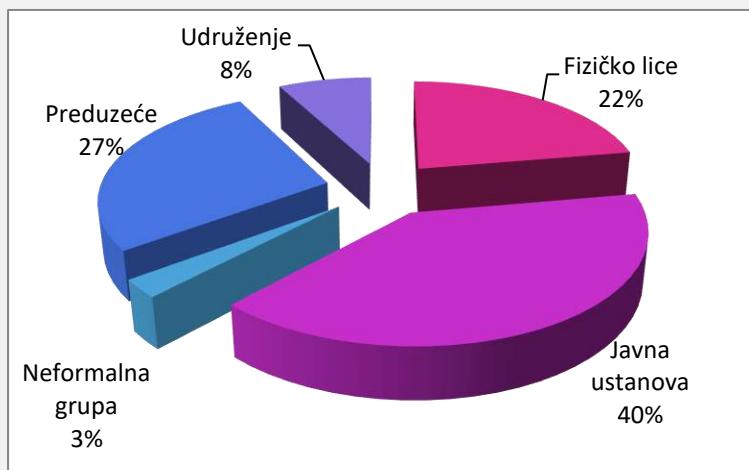
donatora.

¹⁶ Lista svih domaćih i stranih donatora je data u Prilogu br. 8

Fond za mlade je kroz kampanju Budi junak svoje zajednice, u odnosu na prethodne godine, ima veći broj lokalnih donatora, kao i veća ulaganja. Imali smo rekordnih 28 preduzeća koji su uložili sredstva u ovaj fond, a ujedno je osvežena i šema doniranja, uvođenjem dijamantnog sponzora. Ovo pokazuje da je Fond za mlade potentan i da su mladi, korisnička grupa najzanimljivija lokalnim donatorima. To pokazuje i Fond Prometej, koji je ostvario priliv od 10.000 KM.

Po tipu donatora, obezbjeđene su donacije od 406 pojedinaca, 20 grupa pojedinaca i 84 preduzeća i 48 organizacije te 8 javnih ustanova. Najviši priliv iz lokalnih izvora je zabilježen iz javnog sektora, s obzirom

da je u ukupnom iznosu izraženo i ulaganje koje je imao Grad Tuzla u okviru projekta izgradnje društvenog centra (51.000,00 KM). Od ostalih tipova donatora, procenat ulaganja od preduzeća je u ovoj godini porastao u odnosu na prošlo za 100% zahvaljujući kampanji za prikupljanje sredstava za renoviranje dječijeg igrališta na Sjenjaku. U okviru ove kampanje, Fondacija je imala veliku pomoć od predstavnica preduzeća Menprom doo Tuzla, gđe Edine Alić i

preduzeća Bingo doo Tuzla, gđe Amne Džambić. Ukupan godišnji procenat porasta donacija iz lokalnih izvora za programe FTZ-a je 50%.

1.6. Programski i institucionalni razvoj

1.6.1. Upravni odbor i donošenje odluka kroz uključivanje građana

Upravni odbor je u 2018. godini radio u sastavu od 9 članova^[1], pri čemu su dvije osobe razrješenje zbog isteka mandata (gđa Mirjana Marinković-Lepić i gđa Nerma Kantić), dok je Admiru Kožariću produžen mandat na dodatne 4 godine. Upravni odbor je imenovao dva nova člana, gđu Sanelu Šehić i Mirzu Dževdetbegovića. U drugoj polovini godine, imenovano je i novo predsjedništvo, tako da je za predsjednika izabran g. Amir Azabagić, te podpredsjednica, gđa Svjetlana Mujezinović. U 2018., Upravni odbor je održao 5 redovnih sjednica uz prisustvo većine članova UO, što se vidi iz evidencija sastanaka^[2]. Na svim održanim sjednicama je postojao potreban kvorum za donošenje pravosnažnih odluka. Sjednice su zakazivane u skladu sa planom aktivnosti i drugim zahtjevima uslovljenih ugovorenim obavezama sa donatorima. Na sastancima u 2018.g. su usvojeni Godišnji izvještaj za 2017. i Plana rada za 2018. godinu; imenovane Komisije za dodjelu grantove, te je usvojen Plan zasjedanja Komisija za dodjelu grantova. Takođe je donesena odluka o podršci dugoročnim projektima u Mreži aktivnih zajednica. U okviru posebne komisije odabran je izvođač radova za izgradnju Društvenog centra na Kiseljaku, a na osnovu Sporazuma o saradnji sa Gradom Tuzla. Upravni odbor je na šestomjesečnom nivou razmatrao ostvarenje rezultata usvojenog Plana rada, a na svakoj sjednici su razmatrane informacije o postojećim i novim donatorskim ugovorima. Članica Vlasta Marković je učestvovala u radu Komisije za dodjelu

^[1] Lista članova Upravnog odbora 2018_Prilog 2

^[2] Evidencija održanih sjednica Upravnog odbora 2018_Prilog 2

grantova iz Fonda za aktivne zajednice, dok je predsjednica Mirjana Marinković Lepić, uzela učešće u radu Komisije za dodjelu grantova iz Fonda Volim Tuzlu. Pet članova Upravnog odbora su donatori FTZ-a u 2018. Svi članovi su tokom godine, unutar svojih društvenih mreža, promovirali rad FTZ-a i stvarali pozitivan imidž o našim aktivnostima u lokalnoj zajednici.

Komisije za dodjelu grantova. Ukupno je 150 osoba¹⁷ (M 67, Ž 78) osoba je bilo uključeno u proces odlučivanja kroz građanske komisije, koje su raspoređene u 11 komisija. U ove komisije se ubrajaju i članovi Odbora Omladinskih banaka¹⁸. Svi članovi Komisija su građani različitih zanimanja, profesija, uzrasta i spola koji dobrovoljno sudjeluju u donošenju odluka i odlučivanju u dodjeli sredstava. Komisije su opunomoćene od strane UO FTZ-a na mandat od dvije godine, osim komisija iz Fonda za mlade koje su opunomoćene na godinu dana. Proces donošenja odluka odvijao se kao i uvijek do sada transparentno, demokratski po unaprijed utvrđenim kriterijima.

Radna tijela. U toku realizacije nekoliko samostalnih projekata, pored Lokalnih grupa za razvoj zajednice¹⁹ u okviru Mreže aktivnih zajednica, formirana su i tri Radna tijela²⁰: radna grupa projekta „Čista voda za svu djecu u TK“, Radna grupa vršnjačkih edukatora na projektu prevencije nasilja „Za ljubav DA, za nasilje NE“, te Radna grupa na projektu „Razvoj Kiseljaka sa posebnim akcentom na uključivanje Roma“.

1.6.2. Izvršni tim, saradnici i razvoj ljudskih kapaciteta

U implementaciji aktivnosti FTZ-a, u 2017., učestvovalo je 12 uposlenika i 75 privremeno angažovanih osoba²¹. putem ugovora o djelu, za provođenje kratkoročnih dijela i aktivnosti tokom godine.

U 2018., ponovno je došlo do izmjene osobe na programu razvoja zajednice, tako što je mjesto Sekretara mreže napustila Nerma Kantić u novembru 2018. Nova osoba će biti izabrana početkom sljedeće godine.

U cilju učenja o različitim pristupima u radu Fondacija za razvoj zajednice, nekoliko kolega i volontera je učestvovalo u studijskim posjetama, razmjenama i seminarima kako bi učili nove pristupe i metode u oblastima u kojima rade u Fondaciji. Sve ove prilike su finansirane uz podršku organizatora događaja, donatora ili partnerskih organizacija koje nas pozivaju na iste. U 2018.

Edukacija osoblja i saradnika. Menadžer za razvoj programa, Ismet Sokoljanin je nastavio jednogodišnju on-line obuku na Business Akademiji iz Beograda u oblasti Strateškog menadžementa.

FTZ je organizirala „Trening za trenere u neformalnom obrazovanju“ u periodu od 14.12.2018-16.12.2018.god u Fojnici. Na treningu su pored nekoliko uposlenika Fondacije, bili prisutni i koordinatori omladinskih banaka, kao i mentori u zajednicama i potencijalni budući volonteri koji će raditi sa mladima. Trening je imao za cilje jačanje trenerskih vještina prisutnih učesnika koji najviše rade u zajednicama i sa različitim dobnim skupinama.

U periodu od 14.10.-16.10.2018.god. kolegica Azra Bašić je prisustvovala treningu „Zelena ekonomija“ u Crnoj Gori, u sklopu projekta GEAR „Zelena ekonomija za zemlje regiona“, koji provodi CRP Tuzla. Cilj projekta je da se putem prekogranične saradnje i edukaciju iz oblasti zelene ekonomije i poduzetništva,

¹⁷ Lista članova komisija 2018 _Prilog br. 3

¹⁸ Lista članova Odbora Omladinske banake 2018_Prilog br. 4

¹⁹ Lista članova Lokalnih grupa za razvoj zajednice_Prilog br.5

²⁰ Lista članova Radnih tijela 2018_Prilog br.6

²¹ Lista uposlenika i angažovanih osoba 2018_ Prilogu br. 1

partneri potaknu na slične poduzetničke ideje iz oblasti zelenog poduzetništva u svojim okruženjima. Nakon ovog treninga su organizovana još dva seminara na ovu temu, na kojima su po preporuci FTZ-a, učešće uzeli aktivisti iz Mreže aktivnih zajednica Maida Mehmedović, Šahim Halilbašić i Jasmin Palavrić.

U organizaciji Olof Palme Centra, održan je seminar na temu konflikata u Trogiru, u Hrvatskoj, od 10-12.10.2018., kojem je prisustvovala kolegica Melika Mulaosmanović. Cilj je bio da se učesnici suoče sa postojećim konfliktima u okruženju gdje rade, te da se nauče kako da iste rješavaju.

Tri uposlenice FTZ-a (Selma Memišević, Melika Mulaosmanović, Sabina Sinanović-Ćatibutšić) su 6.4.2018. pohađale jednodnevni trening na temu „Soft Skills“, u organizaciji DKR Centra za robotiku. Cilje treninga je unaprijediti lične komunikacijske i organizacijske vještine.

Studijske posjete. Kolega Ismet Sokoljanin je učestvovao u studijskoj posjeti partnerskoj organizaciji Srednja narodna škola iz Vasteras-a. Cilj je bio upoznati se sa Inspirativnim kursom, koji ima za cilj da animira mlade isključene iz obrazovanja da se zainteresuju za neformalno obrazovanje i učešće u društvu.

Studijske posjete u oblasti osnaživanja mladih i aktivnog građanstva, kao i na posebnim projektima su već prezentirane u gornjem dijelu izvještaja.

1.6.3. Umrežavanje

FTZ je povezana sa ostalim Fondacijama za razvoj lokalne zajednice, kao i drugim fondacijama i partnerima u Evropi bilo putem direktnih kontakata ili putem umrežavanja na različitim događajima i konferencijama, te studijskim posjetama. Tokom 2018. FTZ osoblje je učestvovalo na sljedećim događajima:

- U martu 2018, kolega Tarik Baraković je prisustvovao događaju dodjele nagrade Virtus za Filantropiju u organizaciji Trag fondacije.
- U junu 2018, u Sibiu u Rumuniji, dva predstavnika FTZ (Tarik Baraković i Melika Mulaosmanović) su prisustvovala na Konferenciji „Inspire“ koja se bavila pristupima u razvoju filantropije za lokalnu zajednicu. Uspostavljena je mreža kontakata sa drugim fondacijama za lokalni razvoj iz regiona i posjećena je fondacija u Sibiu.
- Od 30.3. do 01.04.2018. FTZ predstavnice, Jasna Jašarević i Melika Mulaosmanović su boravile u Zaječru, gdje su kolegama iz Fondacije za lokalni razvoj Iskorak, pružile dvodnevnu obuku o korištenju metodologije istraživanja o kvaliteti življenja Vitalni Znaci.

Što se tiče umrežavanja sa partnerima i donatorima, dvije članice menadžment tima, Vera Đezić i Jasna Jašarević, su učestvovala na dva mrežna sastanka koji je organizirao donator Olof Palme Centar. Jedan je organizovan u Kragujevcu (Srbija), a drugi u Banja Luci (Bosna i Hercegovina).

1.6.4. Saradnja sa međunarodnim donatorima i vlastima

FTZ je nastojala održati saradnju sa dosadašnjim donatorima i ostvariti nove saradnje putem apliciranja donatorima koji pružaju podršku organizacijama civilnog društva u onim poljima u kojima djeluje FTZ.

U 2018., potpisan je novi ugovor o saradnji sa Freudenberg fondacijom i Njemačkim ministarstvom za ekonomski razvoj i saradnju (BMZ) na projektu pod nazivom „Ekonomsko i demokratsko osnaživanje nerazvijenih zajednica u TK“ koji je započeo u junu 2018. Također, su napisane nove aplikacije i potpisani

novi ugovori o saradnji sa Dogs Trust fondacijom, Globalnim fondom za razvoj lokalnih fondacijam (GFCF).

FTZ je obavila i nekoliko razgovara sa potencijalnim međunarodnim donatorima, kao što su USAID u martu i novembru, te Rokfeller Brothers fondacija, koja je posjetila ured FTZ-a u julu, s ciljem razmjene informacija o mogućoj saradnji na polju razvoja zajednice i polju razvoja filantropije.

Što se tiče saradnje sa vlastima, obavili smo nekoliko posjeta i razgovora sa načelnicima i njihovim pomoćnicima u službama za društvene djelatnosti i službama za komunalne poslove u ciljanim općinama. Do kraja godine, općina Živinice je potpisala ugovor o saradnji na 3 godine i uplatila sredstva u 2018 (4000,00KM). Ostali gradovi nisu potpisali ponuđene ugovore, ali je dogovorena saradnja za 2019. sa Općinom Srebrenik i Općinom Lukavac. Grad Tuzla je putem sporazuma o saradnji na razvoju MZ Kiseljak, obezbjedio učešće u izgradnji društvenog centra na Kiseljaku u iznosu od oko 51.000 KM.

Dodatno smo sa Ministarstvom obrazovanja i nauke potpisali Sporazum o saradnji na provedbi modela Pedagoške radionice u okviru Programa Razvoja Kiseljaka.

1.6.5. Promocija civilnog sektora i FTZ aktivnosti

Proces razvoja saradnje sa lokalnim donatorima putem direktnih kontakata, kampanja i drugih već isprobanih aktivnosti za prikupljanje sredstava, je praćen različitim promotivnim aktivnostima kako bi se povećala vidljivosti Fondacije i njenih jedinstvenih usluga donatorima, ali i plasirale informacije o društveno korisnim projektima koje civilni sektor kontinuirano provodi u našim lokalnim zajednicama, a koje nisu dovoljno prisutne u lokalnim medijima i na društvenim mrežama.

Time se želi nastaviti jačati Fondacijin pozitivan imidž u zajednici, povećavati vidljivost njenih jedinstvenih pristupa u radu, ali i prepoznati društvenokorstan rad i aktivnosti drugih organizacija civilnog društva u tuzlanskoj regiji, koje budu podržane kroz FTZ programe i kampanje.

Promocija je rađena putem web stranice, Facebook-a, povezane Twitter stranice, novog Instagram profila, You tube kanala i E-biltena. Dodatno su objavljivane informacije o FTZ događajima na web portalima, TV-u i loklanim radio stanicama.

Ukupno je objavljeno 52 članka na FTZ web stranici, a imali smo više od 50 objava u medijima u 2018. Snimljeno je i plasirano 15 videa o donatorima, te 15 uspješnih priča i intervjuja o donatorima i korisnicima grantova.

Tokom godine, izdali smo 10 saopštenja za javnost o podržanim projektima, obilježavanju promotivnih događaja i značajnih datuma, a realizovano je i 30 gostovanja na lokalnim medijama. Gostovanja su upriličena na 11 TV stanica i 7 radio stanica, pokrivajući lokalni i regionalni nivo.

Tokom godine promovirali smo posebno i neke od sljedećih tema:

- Konferencija "Naša zajednica, naše ogledalo" i 15 godina FTZ
- Kampanja "Drvo za Angelinu-Drvo za prijatelja"
- Filantropsko veče sa Mayom Sar,
- Kampanja Budi junak svoje zajednice,
- Projekat "Sam svoj gazda"

- Kampanja "Čelični Bosanac" Otvaranje Igralište Sjenjak
- Objave poziva za fondove za stipendiranje Vitalis i Prometej

Informativni bilteni su redovno publikovani u periodu proljeće, ljeto, jesen i zima direktno na oko 2000 adresa naših partnera, donatora i aktivista. Isti bilteni su objavljeni na web stranici i socijalnim mrežama, kako bi se povećala njihova vidljivost.

Web stranica. (www.fondacijatz.org) se kontinuirano održava i dopunjava novim informacijama. Pored objave javnih poziva i informacija o podršci projektima, FTZ web stranici je bila polazna tačka za postavljanje svih drugih informacija, uspješnih priča, novosnovanih fondova, FTZ projekata i slično.

Facebook stranica. FTZ koristi tri stranice za povećanje vidljivosti svojih aktivnosti. FTZ stranica koja je povećala broj pratilaca za više od 1200 lica (6362 pratilaca), FB Omladinske banke, koja je povećala broj pratilaca za oko 200 osoba (2086 pratilaca), te FB Mreže aktivnih zajednica za takođe 200 pratilaca (634 pratilca). Rejting FTZ na FB nije se mjenjao i dalje je ocijenjen sa 5 zvjezdica, sa niti jednim negativnim komentarom, što nije slučaj sa drugim i sličnim organizacijama i fondacijama u regionu.

Instagram profili. U 2018., napravljeni su Instagram profili za stranice FTZ i projekat Omladinske banke, kako bismo dobili pažnju mlađe populacije, te odraslih u srednjim godinama, koji sve više koriste ovu socijalnu mrežu. Profil Omladinske banke je odmah dostigao željenu popularnost, s obzirom da su članovi odbora samoinicijativno dijelili objave i pozivali svoje prijatelje.

Youtube kanal. U 2018. godini sve naše sadržaje smo dijelili na youtube kanalu koji trenutno broji 52 pretplatnika. Ukupno imamo objavljeno više od 80 videozapisa.

Twitter stranica. Naši korisnici su u proteklom periodu i na twitteru informisani o svemu onome što je Fondacija radila u proteklom periodu. Nažalost, Twitter je u našoj zemlji poprilično u drugom planu, te je zbog toga naša orijentiranost na njegove korisnike neusporedivo slabija nego na Facebook. Trenutno imamo **158** objavljenih tweetova, a prati nas 51 korisnika.

2. Ostvareni rezultati

Tabela ostvarenih rezultata se nalazi u Prilogu 11.

B

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ 2018

Vera Đezić
Voditeljica finansijsko-administrativnih poslova

Tuzla, 26.2.2019.

1. Uvod

Finansijski izvještaj Fondacije tuzlanske zajednice (u daljem tekstu FTZ), za 2018.godinu, prikazan je kroz tabele Prihoda i Rashoda. Tabele sadrže i rezultate iz prethodne godine kako bi se mogao uporediti rast i razvoj pojedinih segmenata rada FTZ-a. Svi prihodi i rashodi su nastali kao rezultat odobrenih sredstava od strane međunarodnih i domaćih donatora, koji su pozitivno ocijenili aplicirane projekte ili su se odlučili za opštu podršku FTZ-u.

Fondacija je, u 2018.godini, ostvarila Prihod u iznosu od **891.268KM**, a sastoji se iz sljedećih pojedinačnih prihoda:

- **Donatorska sredstva** sastoje se od sljedećih donacija:
 - Freudenberg S.; C.S.MOTT F.; Olof Palme Center za institucionalni razvoj Fondacije,
 - Freudenberg S., za realizaciju projekta "Razvoj zajednice Kiseljak sa posebnim osvrtom na uključivanje Roma"
 - BMZ(Ministarstvo za međ.saradnju) Njemačka -preko Freudenberg F., za realizaciju projekta „Jačanje lokalne demokratije” I "Razvoj zajednice Kiseljak sa posebnim osvrtom na uključivanje Roma",
 - GFCF(Global Fund for CF), za realizaciju projekta "Razvoj zajednice Kiseljak sa posebnim osvrtom na uključivanje Roma"
 - BTD (Balkan Trust for Democracy), za realizaciju projekta "Filantropija za bolju budućnost"
 - UNDP po programu ReLoad za projekat "Sam svoj gazda"
 - IN Fondacija, za realizaciju projekta „Prevenција međuvršnjačkog nasilja“,
 - Dogs Trust Fondacija, za projekte "Edukacijom do efikasnog upravljanja populacijom pasa u TK" i "Besplatne sterilizacije I kastracije vlasničkih pasa u TK",
- **Ostale donacije i prihodi** su obezbjeđeni kroz partnerske ugovore:
 - Agencija za razvoj filantropije iz Poljske, za projekat "čista voda za svu djecu u TK",
 - Centar za socijalni rad TK sufinansiranje aktivnosti u projektu " Razvoj zajednice Kiseljak sa posebnim osvrtom na uključivanje Roma",
 - Grad Tuzla sufinansiranje izgradnje Centra za demokratiju Kiseljak, kroz projekat "Razvoj zajednice Kiseljak sa posebnim osvrtom na uključivanje Roma"
 - Općine TK(Živinice,Kalesija, Srebrenik I Lukavac), za projekte "izgradnje" svoje zajednice,
 - kampanje namicanja sredstava(pojedinci i biznisi)
 - refundacije po pozivu organizatora studijskih posjeta I sl.
- **Ostali prihodi** su stečeni kao obavezno evidentiranje prihoda za amortizaciju i prihodi od „refundacije“ troškova za komunalije i održavanja prostora(MIOS)

Fondacije je, u 2018.godini, imala **Rashode** u iznosu od **891.266KM**, koji su iskazani na sljedeći način:

- Osoblje. Troškovi za osoblje čine troškove neto plaća, doprinosa, toplog obroka i prevoza na posao, regres i osiguranje od nesreće na poslu.
- Transport. Troškovi transporta odnose se na troškove goriva, registracije i održavanja tri vozila FTZ-a, popravki istih i godišnje parking karte.
- Oprema. Troškovi su se odnosili na troškove nabavke nove informatičke opreme i softvera, sitan inventar i održavanja računarske mreže.
- Kancelarijski troškovi. Strukturu ovih troškova čini izdvajanje za godišnji zakup prostora u potkrovlju, za kancelarijski materijal, režije, osiguranje imovine i komunikaciju, kao i administrativne takse i provizije, te drugi sitni troškovi reprezentacije.

- Ostali troškovi (servisi i usluge), direktni projektni troškovi. Ovi troškovi su se odnosili na plaćanje usluga štampanja i dizajna materijala za treninge i promociju; za osvježenja, hranu transportne troškove učesnika na treninzima i radionicama; troškovi organiziranja Konferencije aktivnih zajednica i Konferencije omladinske banke; za zakup prostora za treninge i radionice; za računovodstveni servis i revizorske usluge; izdvajanja za ugovore o djelu; za naknade volonterima (hranarina i prevoz); za troškove promocije, odnosno „vidljivosti“ FTZ-a.
- Program podrške civilnom sektoru predstavlja program finansijske podrške FTZ-a, a podrazumijeva podršku korisnicima kroz različite fondove. Sredstva su distribuirana za institucionalni razvoj organizacija, za građanske, školske i omladinske projekte, za vitalne projekte u zajednici koje FTZ samostalno implementira, za izgradnju Centra za demokratiju u zajednici Kiseljak, za podrške iz “privatnih” ili filantropskih fondova, kao i za opšte male donacije solidarni fond.
- Ostali troškovi: Strukturu ove vrste troškova, čine međunarodne razmjene u okviru YEPP mreže, te druge troškove za izgradnju kapaciteta osoblja (odlazak na konferencije, studijske posjete, trening za koordinatore i mentore) u Programu aktivnih zajednice, razmjene kroz međunarodnu mrežu omladinskih banaka, itd. U ove troškove spadaju i nepredviđeni troškovi i rezerva (nepredviđeni troškovi na studijskim razmjenama, službenom putu, kotizacije koje nisu refundirane i slično.)

2. Prihodi

I	PRIHODI	2017/KM	2018/KM	INDEKS
1.1.	Donatori			
1.1.1.	Donator Freudenberg fondacija iz Njemačke	86.700	98.335	113
1.1.2.	Donator njemačko Minist.za međun.saradnju i razvoj-BMZ via Freudenberg f.	202.206	272.641	135
1.1.3.	Donator C.S.Mott fondacija	129.529	117.762	91
1.1.4.	Global Fund for Community Foundations	17.612	8.467	48
1.1.5.	Balkan Trust for Democracy	15.972	23.048	144
1.1.6.	Olof Palme Internacional Center	92.462	63.411	69
1.1.7.	Drugi donatori/IN Fondacija/	10.062	18.003	179
1.1.8.	Rotary fondacija/Dogs Trust	85.009	95.327	112
1.2.	Ostale donacije i prihodi			
1.2.1.	Partnerska podrška za programe-Ambasade/Agencije/JEV	50.440	24.310	48
1.2.2.	Refundacije i podrška za edukacije i treninge(YEPP i dr.)	5.701	5.591	98
1.2.3.	Prihodi iz lokalnih budzeta Općina i TK	17.952	61.946	345
1.2.4.	UNDP-Razvojni program UN-a	0	25.676	0
1.2.5.	Donacije od biznisa i pojedinaca	61.728	48.077	78
1.3.	Ostali prihodi			
1.3.1.	Raspored donacije za amortizaciju	21.367	22.496	105
1.3.2.	Prihod od vlastitih aktivnosti/IFC i drugi	4.635	6.176	133
1.3.3.	Kamate, članarine/kursne razlike	2	2	100
	UKUPNO PRIHODI	801.377	891.268	111

3. Rashodi

II	RASHODI	2017/KM	2018/KM	INDEKS
2.1.	OSOBLJE			
2.1.1.	Neto plaće	100.961	136.142	135
2.1.2.	Doprinosi i porezi na plaće	75.400	101.335	134
2.1.3.	Topli obrok, regres, prevoz, dnevnice i osiguranje	24.005	31.503	131
	Ukupno osoblje	200.366	268.979	134
2.2.	TRANSPORT			
2.2.1.	Transport, održavanje vozila i parking	8.832	8.637	98
	Ukupno transport	8.832	8.637	98
2.3.	OPREMA			
2.3.1.	Oprema sa amortizacijom	9.232	7.852	85
	Ukupno oprema	9.232	7.852	85
2.4.	KANCELARIJSKI TROŠKOVI			
2.4.1.	Zakup kancelarijskog prostora	1.980	1.980	100
2.4.2.	Materijal	2.243	3.667	164
2.4.3.	Režijski troškovi	5.497	5.065	92
2.4.4.	Telefon, internet	2.340	2.359	101
2.4.5.	Reprezentacija/troškovi sastanaka	432	352	82
2.4.6.	Bank fee, taxe, pošta	5.930	5.100	86
	Ukupno kancelarijski troškovi	18.422	18.523	101
2.5.	PROGRAMSKI TROŠKOVI I SERVISI/USLUGE			
2.5.1.	Dizajn/štampe materijala za treninge i promociju	6.541	6.310	96
2.5.2.	Računovodstvo i revizija	5.858	16.160	276
2.5.3.	Oglasi i notarske usluge/prevodi	528	682	129
2.5.4.	Usluge za rad u zajednici-ugovori o djelu	46.176	40.899	89
2.5.5.	Troškovi seminara/treninga/radionica	32.497	29.775	92
2.5.6.	Vidljivost(reklame i promocije)	5.947	11.405	192
	Ukupno ostali direktni troškovi, servisi projekata	97.547	105.231	108
2.6.	PROGRAM PODRŠKE CIVILNOM SEKTORU			
	INSTITUCIONALNI GRANTOVI			
2.6.1.	Grant za AGORA centar - razvoj otvorenog obrazovanja	9.996	9.996	100
2.6.2.	Grant za Osmijeh za osmijeh-Razvoj liderstva kod mladih	5.000	5.000	100
2.6.3.	Grant za MIOS -razvoj otvorenog obrazovanja	12.713	2.934	23
2.6.4.	Grant za MAZ -razvoj mreže aktivnih zajednica	10.857	21.672	200
	TEMATSKI FONDOVI			
2.6.5.	Podrška omladinskim projektima kroz Fond za mlade	53.494	57.118	107
2.6.6.	Podrška za građanske inicijative kroz Fond Volim Tuzlu	16.600	9.811	59
2.6.7.	Podrška za školske inicijative kroz Fond za otvorene škole	9.368	9.904	106
2.6.8.	Podrška za građanske inicijative kroz Fond za aktivne zajednice	112.920	65.123	58
	DONATORSKI FONDOVI ZA VITALNE PROJEKTE			
2.6.10.	Sam svoj šef/UV filteri/GFCF/BTD/UNDP	22.886	39.834	174

2.6.11.	Rotary FondacijaFYP/Razvoj zajednice Kiseljak/DogsT i drugi	171.944	185.533	108
	FILANTROPSKI FONDOVI			
2.6.12.	Vitalis Fond/Dokanj Fond i drugi	6.888	24.547	356
	OSTALI FONDOVI I PODRŠKE			
2.6.13.	OPŠTI Fond- za UG i građanske grupe	1.051	21.733	2.068
2.6.14.	Grantovi za iz fonda solidarnosti	2.931	819	28
2.6.15.	Fond zadužbine	9.062	11.120	123
	Ukupno programi podrške civilnom sektoru	445.710	465.143	104
2.7.	OSTALI TROŠKOVI			
2.7.1.	Umrežavanja/Studijska putovanja/izgradnja kapaciteta	10.629	8.640	81
2.7.2.	Rezerva za nepredviđene troškove	10.638	8.260	78
	Ukupno ostali troškovi	21.267	16.901	79
	UKUPNO RASHODI	801.375	891.266	111
	VIŠAK/MANJAK PRIHODA NAD RASHODIMA	2	2	